

Kvantitativ analyse af den basale ordrækkefølge i unges sprog på grønlandsk - Set gennem unges skrifter i Allatta 2040

Ivalo Brandt
Bachelorprojekt i Sprog Litteratur og Medier
Vejleder: Karen Langgård
20 ECTS point
Anslag med mellemrum: 71.442

Indholdsfortegnelse

INDLEDNING	2
PROBLEMFORMULERING.....	2
<i>Problemstilling</i>	3
METODE	4
KVANTITATIV ANALYSE.....	4
ALLATTA 2040	4
INDSAMLING AF DATAMATERIALE	5
DATABASEHANDLING.....	6
ANVENDTE TEORIER OG BEGREBSAFKLARING	7
TEORI	8
SPROGTYPOLGI	8
BASAL ORDRÆKKEFØLGE.....	8
SPROG MED FLEKSIBEL ORDRÆKKEFØLGE	9
KRITERIER FOR AT FINDE DEN BASALE ORDRÆKKEFØLGE.....	10
<i>Frequency (hyppighed)</i>	10
<i>Markedness (markerethed)</i>	11
<i>Pragmatisk neutral kontekst</i>	12
BASAL ORDRÆKKEFØLGE PÅ SPROG MED FLEKSIBEL ORDRÆKKEFØLGE?.....	12
GRØNLANDSK SÆTNINGSSTRUKTUR.....	13
BASAL ORDRÆKKEFØLGE PÅ GRØNLANDSK	14
BASALE ORDRÆKKEFØLGER OG VARIATIONER PÅ VESTGRØNLANDSK.....	15
SPROGLIG ANALYSE AF DATA FRA ALLATTA 2040	19
SOV SOM BASAL ORDRÆKKEFØLGE PÅ GRØNLANDSK.....	21
OSV OG SVO SOM ALTERNATIVE ORDRÆKKEFØLGER PÅ GRØNLANDSK	26
KONKLUSION	32
LITTERATURLISTE	33
BILAG.....	35
SOV.....	35
OSV.....	39
SVO	40
DATABASEHANDLING MED NVivo	41

Indledning

Ordenes rækkefølge er en af de primære grunde til at sprog adskiller sig fra hinanden.

Ordrækkefølge findes på forskellige grammatiske niveauer. Jeg har afgrænset dette bachelorprojekt til at kun fokusere på ordrækkefølge på sætningsniveau. Ordrækkefølge på sætningsniveau refererer til rækkefølgen af subjekt objekt og verballed. Nogle sprog anvender mere end en ordrækkefølge, og den mest fremtrædende ordrækkefølge i et sprog antages som den basale ordrækkefølge.

Jeg vil i dette bachelorprojekt undersøge, om man har en basal ordrækkefølge i unges skriftsprog på grønlandsk. For at undersøge denne, vil jeg se på grønlandske sætninger skrevet af unge i Allatta 2040, da den er det nyeste antologi som er skrevet af unge grønlændere.

Jeg har valgt at fokusere på unges sprog i min undersøgelse, da det er generelt blandt unge at de fleste sprogforandringer opstår, og hvor de nyeste udtryksformer benyttes. Desuden er der ikke foretaget en nærmere undersøgelse om man også har en basal ordrækkefølge i unges sprog.

Det interessante ved en undersøgelse af basal ordrækkefølge i unges skriftsprog på grønlandsk er også, at unges brug af relativ er mindsket (Langgård 2009: 234). Ifølge Karen Langgård er det muligt at, hvis brugen af relativ til markering af subjekt til transitiv verballed mindskes, så kan det betyde at grønlandsk får en mere fast lineærrækkefølge mellem subjekt og objekt (Langgård 2011: 61).

Problemformulering

Jeg vil i dette bachelorprojekt undersøge hvordan subjekt og objekt står i forhold til verballedet, for at se om sætningsstrukturen er fleksibel eller fast i unges skriftsprog på grønlandsk.

For at finde ud af dette, vil jeg først se på hvilke generelle teoretiske overvejelser der findes om basal ordrækkefølge, og se på hvilke syntaktiske regler der gælder for sætningsstrukturen på grønlandsk. Derudover vil jeg også komme ind på Karen Langgårds og Michael Fortescues beskrivelse af basal ordrækkefølge på grønlandsk.

I min sproglig analyse af data fra Allatta 2040, vil jeg bruge Whaley's tre kriterier, til at undersøge om man har en basal ordrækkefølge i unges skriftsprog. Derefter vil jeg bruge Michael Fortescue's model der er opbygget ud fra funktionel grammatik, for at se om hans teorier også kan bruges til at forstå hvorfor alternative ordrækkefølger bruges i unges skriftsprog på grønlandsk.

Problemstilling

- Hvordan er ordrækkefølgen i unges skriftsprog på grønlandsk? Hvordan står subjektet og objektet i forhold til det transitive verballed?
- Er ordrækkefølgen fast eller fleksibel? Hvilke variationer findes der? Hvilken af dem bruges mest? Kan man nu tale om basal ordrækkefølge i unges skriftsprog på grønlandsk?
- Er der forskel på ordrækkefølge i hovedneksusser og underordnede neksusser?
- Hvad kan være årsagen til at variationerne bruges?
- Hvordan er unges brug af relativ? Hvilket betydning har det for ordrækkefølgen? Kan man undlade at bruge relativ til at markere subjektet til transitiv verballed?

Metode

Kvantitativ analyse

Jeg vil som udgangspunkt i dette bachelorprojekt anvende kvantitativ metode fra *Social research methods* (2012), der er skrevet af professor på Universitet i Leicester, Alan Bryman.

Kendetegnet for den kvantitative metode er, at den er en deduktiv tilgang, hvor man ud fra teorierne udformer sin undersøgelse for at teste teorierne (Bryman 2012: 161). Jeg vælger at bruge denne deduktiv tilgang i kvantitativ metode i min undersøgelse, da jeg vil teste teorierne for at se om man også kan tale om basal ordrækkefølge i unges skriftsprog på grønlandsk. Efter analyse af det indsamlede data, hvor teorierne enten bekræftes eller afvises, kan der ske en revision af teorierne. Deduktion kan altså indebære noget induktion, når det man har fundet ud af anvendes til at revidere teorierne (op.cit: 24). Min bearbejdning af resultaterne kan derfor være induktivt, hvor resultaterne i undersøgelsen kan blive brugt til at danne nye teorier, der viser om man også kan tale om basal ordrækkefølge i unges skriftsprog.

Et andet kendetegn ved kvantitativ undersøgelse er, at det er baseret på tal snarere end ord, så resultatet kan kvantificeres (op.cit: 162). Det er en af grundene til at jeg har valgt at bruge kvantitativ metode, da jeg vil kvantificere mine resultater til tal der viser hvilken ordrækkefølge der forekommer mest, så disse resultater kan indgå som en del af vurderingen for om en af ordrækkefølgerne kan være basal ordrækkefølge i unges skriftsprog på grønlandsk.

Allatta 2040¹

Jeg har valgt at samle mine data fra antologien Allatta 2040, da den er det nyeste udgivet novellesamling i Grønland, som er skrevet af unge grønlændere (udgivet i juni 2015).

Allatta! (Lad os skrive) er en novellekonkurrence for unge mellem 15-25 år, som i 2014 kører for anden gang (første gang i 2012), hvor der i 2014 blev fundet 10 vindere blandt 32 deltagere.

Vinderne får 2500kr og kommer i skrive-bootcamp i Nuuk med Jessie Kleemann, Mette Moestrup og tidligere vinder af Allatta Niviaq Korneliussen, hvor de finpudser deres noveller til udgivelsen af antologien Allatta 2040, og en nordisk skrive-workshop i Reykjavik. Juryen bestod af forfatteren Jessie Kleemann, lektor Birgit Kleist Pedersen, forfatter Hans Anthon Lyng, og tidligere vinder og

¹ <https://www.napa.gl/begivenhed/allatta-2040/> (19. Januar 2016)

bestyrelsesmedlem i forfatterforeningen Sørine Steenholdt (Therkildsen 2015: 9).

Jeg er opmærksom på at novellerne er blevet finpudset og må være blevet korrekturlæst inden udgivelsen af antologien. Jeg har derfor spurgt en af lærerne i skrive-bootcampen i Nuuk, Niviaq Korneliussen, for at finde ud af om skrive-bootcampen kan have haft betydning for sætningsstrukturen i novellerne. Niviaq Korneliussen påstår, at de har fokuseret mere på at finpudse indholdet af novellerne, så de unge forfattere selv kan bruge deres stemme. Først når sætningerne er virkelig uforståelige, så har hun selv valgt at hjælpe lidt ved at sætte sig og diskutere lidt med forfatteren, hvor de så sammen finder en løsning for hvordan det måske kan skrives mere forståeligt. Men hun understreger at de kun har fokuseret på indholdet af novellerne i skrive-bootcampen, da tiden var for knap til også at skulle fokusere på det sproglige (personlig kommunikation med Niviaq Korneliussen).

Jeg er derfor opmærksom at skrive-bootcampen måske kan have lidt betydning nogle steder, men at der ikke har været den store påvirkning på det sproglige plan. En anden ting man skal være opmærksom på er, at der har været redaktion inden udgivelsen af antologien, som måske også kan have lidt betydning for sætningsstrukturen.

Indsamling af datamateriale

Jeg bruger non-probability sampling, hvor der ikke benyttes en tilfældig udvælgelsesmetode.

Dette indikerer at nogle i populationen har mere tilbøjelighed til at blive valgt end andre (Bryman 2012: 187). Under non-probability sampling, bruger jeg convenience sampling (ibid), da jeg bruger noget der er tilgængelig for mig, en udgivet bog, i stedet for at selv gå ud og samle data. Dette indebærer, at ikke alle unge har haft muligheden for at blive valgt til at indgå som en del af samplingen i undersøgelsen, da det kun er dem som har været med til at udgive en novelle i Allatta 2040 der har haft chancen for at være med i undersøgelsen.

Novellerne i Allatta er skrevet både på grønlandsk og dansk, hvor de noveller der først er skrevet på grønlandsk er blevet oversat til dansk, og de der er skrevet på dansk er oversat til grønlandsk.

Jeg har derfor valgt at kun tage de tekster der er skrevet på grønlandsk af forfatterne, og har valgt ikke at tage de tekster der er skrevet på dansk og senere oversat til grønlandsk, fordi de ikke ville være repræsentative for basal ordrækkefølge på grønlandsk, da de kan være blevet påvirket af den danske ordrækkefølge ved oversættelsen. 6 af de 10 noveller er skrevet på grønlandsk, og at der er 6 noveller betyder at der er 6 forskellige forfattere med hver deres skrivemåde, der indgår som

sampling i denne undersøgelse. Derfor kan novellerne have forskellige sætningsstrukturer, hvor en novelle kan have en ordrækkefølge der ikke ses i de andre noveller, eller omvendt.

Jeg har først og fremmest analyseret de 6 noveller, for at finde data med ordrækkefølger på sætningsniveau. Fordi den basale ordrækkefølge på sætninger kræver at både subjekt og objekt skal være eksplicite, så har indsamlingen foregået således, at jeg først finder alle transitive verballeder med eksplicite subjekt og objekt uanset neutralitet, det vil sige uanset om det er en underordnet neksus eller hovedneksus, eller uanset om et bestemt led fremhæves. Kun sætninger med eksplicit subjekt, objekt og transitiv verballed blev altså taget med, og hvis et af leddene er implicit tages eksemplet ikke med, da man ikke ville kunne se hele ordrækkefølgen i disse former. Der findes også andre former som en sætning med underordnet neksus, hvor subjektet er implicit i den underordnet neksus med transitiv verballed, men med eksplicit subjekt i den overordnet neksus. På trods af coreferentialiteten på det underordnet verballed viser hvem der er subjektet, da den underordnet neksus har samme subjekt som subjektet i hovedverballedet ved coreferentialitet, så blev disse former ikke taget med, da det nødvendigvis ikke viser ordrækkefølgen i den underordnet neksus.

Databehandling

De indsamlede data fra de 6 noveller der er skrevet på grønlandsk i Allatta 2040, består af 69 sætninger og neksusser med eksplicit subjekt og objekt og verballed.

Databehandlingen er foregået ved brug af NVivo, som er en software for kvalitativ data (Brymann 2012: 591ff). Jeg har valgt at anvende NVivo til databehandlingen, selv om den er udbygget til kvalitativ undersøgelse, da den er oplagt til at sortere/klassificere og kode data.

Jeg sorterede mine data i NVivo, så sætninger der har ordrækkefølgen på subjekt, objekt og verballed (forkortet til SOV) samles i den case der hedder SOV, hvis ordrækkefølgen er objekt, subjekt og verballed (forkortet til OSV) lægges den i case OSV, og dem med ordrækkefølge på subjekt, verballed og objekt (forkortet til SVO) på case SVO. Efter sorteringen kan man så se de forskellige ordrækkefølgers forekommen, hvor SOV udgør i alt 57 af de 69 sætninger, mens der er 11 ordrækkefølger med OSV, og 1 SVO².

Efter sortering af data begyndte jeg at analysere ordrækkefølgerne på OSV og SVO, for at finde ud af hvorfor disse former bliver anvendt. I denne analyse brugte jeg Michael Fortescues' model der er opbygget ud fra funktionel grammatik, for at se om hans teorier også kan bruges på unges

² Disse sorterede data ligger bagerst i bilaget.

skriftsprog. Jeg brugte coding stripes på NVivo, så man på sidelinje kan se hvilke sætninger der er SOV, OSV eller SVO-former, og ved analyse af SOV, OSV og SVO-former, bruger jeg nodes der markerer hvilken form fra Fortescue teorier de er. Da coding stripes ikke er med i word-filen ved eksportering af data til word, har jeg valgt at bruge screenshot. Disse screenshottede billeder viser kodning af data med NVivo, hvor man på sidelinjen kan se coding stripes og dermed se hvad sætningerne er kodet til³.

Anvendte teorier og begrebsafklaring

Jeg bruger Whaley's *"Introduction to language typology - The unity and diversity of language"* (1997) som udgangspunkt til de generelle teorier om basal ordrækkefølge. Ud over det, tilføjer jeg også lidt fra andre teoretikere som Song, Dryer og Comrie. Derefter anvender jeg Karen Langgårds *"Grønland typologisk set"* (2011) og Michael Fortescue's *"Eskimo word order variation and its contact-induced perturbation"* (1993) til teorierne om vestgrønlandske sætningsstrukturer.

Jeg vil fra nu af bruge forkortelserne S for subjekt, O for objekt, og V for det transitive verballed, så jeg undgår at skrive hele betegnelserne gentagende gange. Jeg kan stadig bruge hele ordet når jeg omtaler dem enkeltvis, da jeg mere vil bruge forkortelserne når jeg taler om deres rækkefølge.

Nogle eksempler på ordrækkefølger med eksplicit S, O og V består af en neksus der er en del af større sætning, derfor har jeg valgt at skrive hele sætningen eller den vigtigste del af sætningen, hvor jeg så har markeret den neksus som bruges som eksempel ved at skrive den med *kursiv*.

Ifølge den amerikanske professor på Dartmouth College Lindsay J. Whaley, er "basic word order" en ukorrekt terminologi til at blive brugt som betegnelse for den mest udbredte fordeling af S, O og V, da subjektet såvel som objektet ikke altid kun består af et enkelt ord, men ofte er dannet som syntagme eller som sætning. Han bruger i stedet for "basic constituent order" (basal ledstilling) som terminologi for den dominerende lineærrækkefølge for S, O og V (Whaley 1997: 80).

På trods af denne definition, vælger jeg at bruge basal ordrækkefølge (basic word order) da den er godt etableret i lingvistisk typologi. Betegnelsen ordrækkefølge i sig selv refererer til rækkefølgen på opbygningen af ord, herunder også ordene inde i syntagmerne, men det ser man bort fra internationalt, når man bruger basal ordrækkefølge. Jeg vil derfor i dette bachelorprojekt bruge ordrækkefølge som betegnelse for rækkefølgen på hele subjektssyntagmet og hele objektsyntagmet som samlet enhed, og ikke som opbygning af alle ordene inde i subjektet og objektet.

³ De screenshottede billeder ligger bagerst i bilaget under "Databehandling med NVivo".

Teori

Sprogtypologi

Sprogtypologi er klassefisering af sprog, eller dele af forskellige sprog der har samme formelle karakteristika. Typologi er ikke teori om grammatik, men derimod har typologien til formål at identificere lingvistiske mønstre på tværs af sprog, og se på mønstrene i forhold til hinanden. Af denne grund er metoden og resultatet fra typologisk undersøgelse forenelig med diverse grammatiske teorier. Der er tre væsentlige udsagn der hører med under definitionen af typologi som klassefisering af sprog eller dele af sprog med samme formelle karakteristik. Det første er, at typologi benytter sammenligning på tværs af sprog, for det andet at typologi klassificerer sprog eller aspekter fra sproget, og sidst at typologi undersøger formelle træk af sprog. Typologi indeholder altså sammenligning på tværs af sprog, og al typologisk undersøgelse er baseret på sammenligning af forskellige sprog. Fremgangsmåden inddrager klassefisering af enten dele af sproget eller af forskellige sprog (Whaley 1997: 7).

Basal ordrækkefølge

Vigtigheden af forskning i basal ordrækkefølge begyndte med en skelsættende artikel om ordrækkefølge typologi fra 1963 skrevet af J.H Greenberg, som ikke bare udviklede indsigtsfulde udsagn om karakteren af menneskets sprog, men også lagde et solidt forarbejde for sprogtypologi som den praktiseres i dag (Song 2011: 49). Ordenes rækkefølge er en af de primære grunde til at sprog adskiller sig fra hinanden. Ordækkefølge refererer ofte til rækkefølgen på subjekt objekt og verballed, men den refererer mere generelt til rækkefølgen på alle led, enten på sætningsniveau eller på syntagmeniveau, såvel som f.eks. rækkefølgen på leddene inden i nominalsyntagmer (Dryer 2007: 61).

Ordækkefølgen findes altså også på andre grammatiske niveauer såsom præposition og postposition, adjektiver, genitiver og relativsætninger, men dem vil jeg ikke yderligere ind på, da jeg vil afgrænse til ordækkefølgen på subjekt, objekt og verballed, og ikke på alle ordenes placeringer inde i syntagmerne. Ordækkefølger på sætningsniveau består af tre led, der er subjekt, objekt og verballed. Den basale ordækkefølge er den mest fremtrædende rækkefølge af S, O og V. De tre led har tilsammen seks logiske permutationer SOV, SVO, OSV, OVS, VSO og VOS, og alle disse permutationer hævdes at fungere som basal ordækkefølge for mindst et sprog rundt i verden.

Men selv om disse 6 permutationer er attesteret, så er de ikke jævnt fordelt blandt alle verdens sprog. Nogle af dem viser sig at være relativt almindelige, mens andre er mere sjældne. SOV og SVO er de mest brugte som basal ordrækkefølge, hvor de hver især findes i over 40% af de 402 forskellige sprog fra en undersøgelse, og tilsammen omfatter næsten 90%. Desuden placerer 96% af disse 402 sprog subjektet før objektet, mens dem der placerer subjektet efter objektet kun omfatter 4%⁴ (Whaley 1997: 81f). Tendensen til at subjektet plejer at stå før objektet kan måske forklares ved korrelationen mellem subjekt og agent, korrelationen mellem objekt og patient, og tendensen til at agent plejer at være vigtigere end patient. Denne vigtighed reflekteres i sproget, hvor subjektet placeres før objektet (Comrie 1989: 93).

Et andet mønster er, at objektet og verballedet tit står i nærheden af hinanden ved basal ordrækkefølge, det ses i 91% af sprogene⁵ (Whaley 1997: 83f).

På nogle sprog kan det være svært at se hvilken ordrækkefølge der er den basale. Problemet kan være på grund af man ikke kan identificere hvilket nominalsyntaxme der er subjekt eller objekt på grund af fleksibilitet i sproget, som gør at man ikke bare lige kan kode ordrækkefølgen, og fordi flere ordrækkefølger forekommer i sproget, så det bliver sværere at bestemme hvilken ordrækkefølge der er den basale ordrækkefølge. Noget lignede sker ved heavy constituent principle, hvor man har tendens til at flytte tunge led enten forrest eller bagerst i sætningen. Tunge led er de led der indeholder en masse grammatiske elementer (op.cit: 90). En anden ting der giver problemer for at se ordrækkefølge er pro-drop, hvor nogle sprog har tendens til at droppe elementer der er forudsigelige i konteksten. Mange sprog har kongruens mellem subjekt og verballed, og ved sådanne tilfælde kan det pronominal subjekt undlades da det kan ses i verballedet (op.cit: 48). Dette gør, at man ikke kan se hvor det implicitte nominalsyntaxme ville have været placeret, hvis det var eksplicit.

Sprog med fleksibel ordrækkefølge

For mange sprog kan to eller flere ordrækkefølger forekomme hyppigt, og ikke se ud til at have noget unik diskurs funktion. Den primære opdeling i disse sprogtyper er forankret i, om

⁴ Resultatet kan være noget andet hvis andre sprog end de udvalgte havde været med i samplingen. Men dette rykker ikke ved tendensen om placering af subjektet før objektet (Whaley 1997: 81f).

⁵ Det samme gælder her, hvor resultatet kan være andet med andre sprog i samplingen. Men det ville hellere ikke rykke ved tendensen om objektet og verbet ligger ved siden af hinanden (Whaley 1997: 83f).

ordrækkefølgen er primært sensitivt til pragmatisk overvejelser (fleksible ordrækkefølger) eller syntaktisk overvejelser (fiksede ordrækkefølger). Et forslag er, at lingvistiske forskere ikke behøver at pålægge en streng klassifikation af ordrækkefølge i sprog der ikke manifesterer nogle bestemte regler for lineærrækkefølger for sætnings elementer. Men problemet for dette forslag er, at flere sprog opfører sig forskelligt og derfor bliver det svært at sammenligne dem ved analyse af fleksibilitet (Whaley 1997: 97). Derfor kom man frem til at sprog med fleksibel ordrækkefølge ikke skal defineres udelukkende i form af subjekt, objekt og verballed. I stedet for skal sprog bestemmes som fleksible, når det meste af dets relevante led viser sig at være frie i deres placeringer. Selv i sprog der benytter mange ordrækkefølger, er det tit muligt at bestemme hvilken af dem der er den basale ordrækkefølge. Begrebet ”fleksible ordrækkefølger” burde derfor kun anvendes ved de tilfælde, man ikke kan bestemme hvilken ordrækkefølge der er basal når to eller flere ordrækkefølger forekommer i sproget (op.cit: 99).

Kriterier for at finde den basale ordrækkefølge

Et problem ved sprog med relativt fleksibel ordrækkefølge er spørgsmålet om hvorvidt en bestemt ordrækkefølge kan angives som den basale. Man kan ofte komme frem til den basale ordrækkefølge ved at spørge modersmålsbrugerne af det pågældende sprog. Men der findes nogle kriterier som kan anvendes for at finde den basale ordrækkefølge. De tre kriterier er frequency (hyppighed), markedness (markerethed) og pragmatisk neutral kontekst. Whaley og Song kommer begge mere eller mindre ind på de tre kriterier. Whaley kommer mere ind på frequency og markedness, mens Song giver en mere detaljeret beskrivelse af pragmatisk neutralitet. Disse tre kriteriers effektivitet varierer dog fra sprog til sprog, hvor det måske er kun en af dem der er tilstrækkeligt for et sprog, mens der på et andet sprog kan anvendes flere af disse kriterier.

Frequency (hyppighed)

Frequency går ud på at man først og fremmest vælger en tekst eller flere tekster, og tæller hver type ordrækkefølgers forekommen. Dette vil måske vise hvilken af varianterne der er mest fremtrædende, da den variant der forekommer mest anses som den basale ordrækkefølge. Et eksempel er, hvis en bestemt type ordrækkefølge forekommer i 70% af alle varianternes forekommen, og ingen andre ordrækkefølger forekommer mere end 15%, så er det sandsynligt at den er den basale ordrækkefølge på det gældende sprog. Der skal gøres opmærksom på hvor i teksten sætningerne kommer fra, da man for eksempel i introduktionen kan have brugt andre

ordrækkefølger end man normalt bruger.

I samme retning, så kan den statistisk set mest fremtrædende ordrækkefølge i en genre også være forskelligt fra andre genres resultater, da forskellige genrer også kan have forskellige basale ordrækkefølger (Whaley 1997: 100f).

Markedness (markerethed)

Basal ordrækkefølge kommer typisk til udtryk i udtalelser der har mindst formelle markeringer. Det gælder i al grammatik, om det så end er fonetik, morfologi eller syntaks.

Et eksempel på fonologisk markering er forskellen på to engelske sætninger:

(7)

- a) *"I like beans"*
- b) *"Beans, I like"*

De to er forskellige med hensyn til deres tone kontur/linje. Tonehøjden i a) er langsomt faldende, men falder mere brat til sidst. Mens b) begynder med en kort intens tone der skyldes det tunge tryk på *beans* og efterfølges af en kort pause gengivet ved komma, og til sidst fortsætter med den samme neutrale tone fra a). Fordi der er tilføjet ekstra fonologisk materiale på den sidste nævnte, anses den som markeret. Den første sætning er derimod neutral og derfor ses den som den basale (Whaley 1997: 102). Et eksempel på morfologisk markering kan ses på sproget Kutenai:

(8)

a)	wukat-i	palkiy-s	tiqat'
	see-IND	woman-OBV ⁶	man
	The man saw the woman.		

b)	wukat-aps-i	tiqat's	palkiy
	see-INV-IND	man-OBV	woman
	The man saw the woman (or the woman was seen by the man)		

Der er to forskellige ordrækkefølger i disse eksempler, hvor a) har ordrækkefølgen VOS og b) har VSO. Der er tilføjet et suffiks i b), som er invers markeringen *-aps*. Denne formelle markering hjælper med at angive b) som den markerede og a) anses derfor som basal ordrækkefølge i Kutenai.

⁶ OBV (Obviative) er en betegnelse der anvendes for at skelne mellem to 3.persons referencer, hvor den vigtigste 3.person i konteksten kaldes for proximate, kaldes den anden 3.person for obviative.

Ved syntaktisk markering, er de underordnede sætninger markerede. Der er krydslingvistisk belæg for at historiske ændringer har afsløret at, underordninger plejer at være mere konservative med ældre basal ordrækkefølge former. For eksempel Tysk har været et SOV-sprog, men dets basal ordrækkefølge ændredes til SVO med tiden. Den nye form fremgår i hovedsætninger, mens de underordnede sætninger har modstået ændringen og forblevet SOV.

Men selv om markerethed fungerer godt som en indikator for det basale mønstre på sprog, så er den det mindst pålidelige af kriterierne (Whaley 1997: 102f).

Pragmatisk neutral kontekst

Dette går ud på at man undersøger sætningernes pragmatiske funktioner for at finde den basale ordrækkefølge i sproget. Generelt er sætninger hvor taleren/forfatteren fremhæver et bestemt led (S, O, eller V) ikke gode eksempler på basal ordrækkefølge. Sætninger der er neutrale er mere eksemplariske (Whaley 1997: 104). Siewierska som Song giver reference til, giver en mere detaljeret definition på pragmatisk neutralitet:

”stylistically neutral, independent, indicative clauses with full noun phrase (NP) participants, where the subject is definite, agentive and human, the object is a definite semantic patient, and the verb represents an action, not a state or an event”
(Song 2011: 254).

Basale ordrækkefølger består altså af en neutralt sætning med bestemt subjekt og bestemt objekt, og et indikativ verballed der repræsenterer en handling. Sådan en pragmatisk neutralitet i forbindelse med transitivitet kan måske gør det muligt at identificere den basale ordrækkefølge.

Basal ordrækkefølge på sprog med fleksibel ordrækkefølge?

Der er uenighed mellem teoretikerne, herunder Whaley og Song, om hvor vidt disse omtalte kriterier kan anvendes på sprog med fleksible eller frie ordrækkefølger. Song mener at disse kriterier ikke kan anvendes på sprog med fleksible eller frie ordrækkefølger på sætninger, da ordrækkefølgerne i disse sprog er kvalitativt forskelligt fra de syntaktisk definerede ordrækkefølger, da disse sprog afspejler pragmatiske faktorer eller funktioner og ikke semantisk roller og/eller grammatisk relationer (Song 2011: 255).

Som nævnt før, mener Whaley derimod at disse tre kriterier kan anvendes til at bestemme den basale ordrækkefølge på sprog med fleksibel eller fri ordrækkefølge, da selv i sprog med mange ordrækkefølger, er det muligt at bestemme hvilken af dem der er den basale ordrækkefølge. Han gør dog opmærksom på at hvert kriteriets effektivitet varierer fra sprog til sprog. (Whaley 1997: 100). Andre der har argumenteret for at man i nogle sprog med fleksible ordrækkefølge kan tale om basal ordrækkefølge, er Comrie og Dryer.

Comrie anslog at ordrækkefølge kun er gældende for sprog med eksplicitte grammatisk relationer i form af subjekt og objekt, og hvor den basale ordrækkefølge er bestemt, i det mindste delvist, af grammatisk relationer i forhold til verbet. Men han gør også rede for at, selv i mange sprog der ofte antages for at have fleksibel eller frie ordrækkefølge, så er der nogle gode tegn på at en af ordrækkefølgerne er mere basal end de andre. For eksempel Russisk, der har fleksibel ordrækkefølge, hvor hvilken som helst permutation af S, O og V kan danne en sætning, men hvor SVO er meget mere hyppigt end alle de andre ordrækkefølger til sammen. Desuden er SVO den foretrukne fortolket sætning til sekvensen NP - V – NP, når morfologien ikke angiver hvilket der er subjektet og hvilket der er direkte objektet (Comrie 1989: 88).

Dryer har også argumenteret for at det er fejlagtigt at tro, at ordrækkefølge typologi overhovedet ikke kan anvendes til sprog med fleksible ordrækkefølge. Han mener at der er nogle grunde til at ordrækkefølge typologi er relevant til sprog med fleksibel ordrækkefølge. Nemlig på andre dele af syntaksen, såsom rækkefølge inde i nominalsyntagmer (Dryer 2007: 113f).

Så selv om der er uenighed blandt teoretikerne, kan disse kriterier til at finde basal ordrækkefølge måske anvendes til nogle sprog med fleksible eller frie ordrækkefølge. I hvert fald ifølge nogle teoretikere såsom Whaley og Comrie.

Før jeg ser på hvad der er skrevet om basal ordrækkefølge på grønlandsk, vil jeg først se lidt på generelle regler for sætningsstrukturen på grønlandsk, da disse vil hjælpe til at forstå hvorledes sætningsstrukturen har betydning for den basale ordrækkefølge på grønlandsk.

Grønlandsk sætningsstruktur

Sproget grønlandsk er en del af Eskaleut sprogfamilien, hvor den er en del af grenen Eskimo og ligger under subgrenen Inuit-Inupiaq. Inuit-dialekt er delt i 4: Alaskan Inupiaq, Western Canadian Inuktun, Eastern Canadian Inuktitut og Greenlandic Kalaallisut. Grønlandsk ses i denne her

sammenhæng som en dialekt, men grønlandsk betegnes som sprog og ikke som dialekt⁷.

Eskaleut sprogfamilien har samme lingvistiske strukturer, hvor leksemerne er formet ved at tilsætte en eller flere derivationer. Sådanne sprog kaldes for polysyntetiske. Inuit, som er den gruppe grønlandsk er en del af, er agglutinerende sprog, da hver elementer af ordet har hver deres betydning og derfor kan skilles ad (Dorais 2010: 9).

Grønlandsk er morfologisk set ergativt sprog, hvilket vil sige at det behandler kernen i et subjekt til intransitiv verballd og kernen i et objekt til transitiv verballd som absolut, mens det behandler kernen i subjekt til transitiv verballd som ergativt/relativ. Subjektet i Grønlandsk har altså et fastlagt kasusbrug. Men grønlandsk er derimod syntaktisk nominativ akkusativ, da den syntaktisk set behandler alle subjekter ens og ser dem i modsætning til objekter (Langgård 2011: 33).

Hvis vi ser på verbernes fleksjoner på grønlandsk, så er de intransitive verber markeret for modus og subjektsmarkering med subjektets person og numerus, mens transitive er markeret for modus, subjektsmarkering og objektmarkering. At tale om subjekt- og objektmarkeringer er altså at tale om kongruens (Langgård 1992: 34f).

Basal ordrækkefølge på grønlandsk

Grønlandsk basal ordrækkefølge er SOV, men ordrækkefølgen er ret fri i standard sprog.

Andre ordrækkefølger skyldes mere tunge led der flyttes, eller fremhævelse af led. SOV som basal ordrækkefølge i grønlandsk er mere for at ordrækkefølgen bruges til afkodning af sætningens indhold. Ellers er ordrækkefølgen fri når fleksionen viser hvilket led der er subjektet og hvilket der er objektet, eller når ordenes semantik eller kontekst viser det. Men hvis ingen af disse tre viser ordrækkefølgen, så træder SOV ind, så man regner med at subjektet måtte være det første nominalsyntagme. For eksempel ”*Kaalikkut Olekkut pulaarpaat*”. Der er det tvetydigt hvem der er subjektet og hvem der er objektet, da fleksionen, semantikken og konteksten ikke viser ordrækkefølgen. Men man må regne med at Kaalikkut er subjektet da den står først i sætningen.

Dette eksempel er et bevis på at, SOV er den basale ordrækkefølge på grønlandsk.

Det er muligt at, hvis brugen af relativ til markering af subjekt til transitiv verballd mindskes, så

⁷ Ifølge Fromkin, er definitionen på en dialekt baseret på to kriterier, der er gensidig forståelighed og at dialekter er former af et sprog der adskiller sig på systematisk vis. Men der kan være systematisk forskelle mellem to sprog, også selv om grupperne inden for disse to forskellige sprog kan forstå hindanden. De to kaldes stadigvæk for to forskellige sprog og ikke dialekter, da der er tale om forskellige lande. Så grænsen mellem dialekt og sprog varierer, og der spiller nogle sociale og politiske ideologier ind i bestemmelse af dialekter og sprog (Fromkin 2011: 430f).

kan det betyde at grønlandsk får en mere fast lineærrækkefølge mellem subjekt og objekt (Langgård 2011: 61). Grønlandsk har altså en basal ordrækkefølge, selv om den har en fri ordrækkefølge. Den basale ordrækkefølge bruges til at afkode ordrækkefølgen når fleksionen, semantikken og konteksten ikke viser den. Derfor kan man antage at grønlandsk ikke følger Song's teorier, men er et eksempel på Whaley og Comrie's argument for, at et sprog med fri ordrækkefølge alligevel kan have en ordrækkefølge der er mere basal end andre. Dryer's betragtninger er også relevante for grønlandsk, da grønlandsk har til en vis grad fri basal ordrækkefølge, og selv hvis det har været helt fri, vil det stadig være relevant at se på ordrækkefølge, da der er fast lineærrækkefølge i nominalsyntaxmerne. Jeg vil dog i dette bachelorprojekt kun foreholde mig til basal ordrækkefølge på sætningsniveau, og undersøge om hele denne beskrivelse om basal ordrækkefølge på sætningsniveau på grønlandsk også gælder for unges skriftsprog.

Basale ordrækkefølger og variationer på vestgrønlandsk

Eskimo sprog karakteriseres som sprog med fri ordrækkefølge. Alligevel, har vestgrønlandsk en dominerende pragmatisk neutral ordrækkefølge. Faktisk kan graden af ”friheden” variere fra dialekt til dialekt eller fra sprog til sprog. Men Fortescue hævder, at ingen Eskimo dialekt er udelukkende pragmatisk baseret ordrækkefølge type (mangler syntaktisk basal rækkefølge), Mithun som Fortescue refererer til, mener at dette er typisk for polysyntetisk sprog, hvor et bøjeligt verballed kan stå alene som en hel sætning. Ifølge Fortescue, så er de mest vestlige dialekter/sprog mest forstyrrede på grund af mødet med engelsk, forstået på denne måde, at de vestlige dialekter/sprog er mest præget af SVO (Fortescue 1993: 267). Inupiaq dialekt fra Barrow, Nord Alaska har meget mere fri ordrækkefølge i forhold til vestgrønlandsk. Da alaskan inupiaq på mange måder er mere arkaisk end grønlandsk, så kan man antage at vestgrønlandsk har tilegnet sig en mere fast ordrækkefølge, og udviklet sig væk fra den friere tidligere fase som stadig ses i Barrow inupiaq (op.cit: 268). På dette eksempel må man antage at Fortescue modsiger sig selv, da han ellers før dette omtaler vestlige dialekter som prægede. Alligevel bruger han Barrow som eksempel, som ligger i det nordlige del af Alaska. Han har åbenbart set den som et godt eksempel og måske derfor valgt at tage en undtagelse der. Fortescue forholder sig altså også til Whaley og Comrie, da han mener at grønlandsk har udviklet sig væk fra den friere fase, og har tilegnet sig en mere fast basal ordrækkefølge.

Den mest pragmatiske/ kontekstuel neutralt ordrækkefølge på sætnings hovedelementer på

vestgrønlandsk er S-O-X-V, hvor X er en oblique kasus, et nominalsyntagma der er andet end objektet. Dette er dog relativt labil, da adskillige alternative ordrækkefølger kan træde til, afhængigt af faktorer som kontekstuel vægt, stilistik balance eller tunge led. På grund af mange subjekts- og objektmarkeringer er subjekter og objekter ofte implicitte, da et verballed med subjektsmarkering og objektmarkering kan stå alene som en hel sætning (på.cit: 269). Dette gør det svært at se ordrækkefølgen på sætninger, og derfor vanskeligere at se hvilken rækkefølge der er den basale ordrækkefølge.

Inde i de pragmatiske analyse opererer Fortescue med Given Topic, som han definerer som nogle typer nominalsyntagmer der har tendens til at står først i sætningen, mens noget tungt, langt, nyt eller understregende står sidst i sætningen. Hvis man ikke har verbet til sidst, så er det det foregroundede (fremhævet) subjekt eller objekt der typisk følger verbet (Fortescue 1993: 269).

Fortescue understreger at afvigelser fra SOXV rækkefølgen ikke er så hyppige, især på underordnede sætninger og når sætningen indeholder både subjekt og objekt i pluralis der ikke er morfologisk skelnet (op.cit: 270). Karen Langgård og Michael Fortescue er altså enig om, at brugen af relativ spiller ind på ordrækkefølgens fleksibilitet, hvor de begge formoder at, hvis subjekt og objekt ikke er morfologisk skelnet, vil det måske betyde at man får mere fast lineærrækkefølge mellem subjekt og objekt (jf. Langgård 2011: 61).

Der er tre begreber i funktionel grammatik der kan dække over de pragmatiske funktioner der giver variationer for ordrækkefølgen. Disse er New Topic, Given Topic og Focus.

New Topic er når helt nye informationer placeres sidst i sætningen, for eksempel i:

1) Puugutaq	tunuariarlugu	anigami
plate	take back-after-4s/3s cont	go out-4s caus
eqqutileriallarai	panertut	
take in-surprise-3s/3p part	dried meat pl	
'After taking back the plate she brought in some dried meat'		

I 1) er objektet *panertut* fremhævet ved at placeres sidst i sætningen, da den giver en helt ny information i konteksten. Det kan også ses i det foreliggende verballed at dette er noget helt nyt information, da affikset '*riallar*' i verbet angiver stilistisk spænding, der er katafora til den fremhævede efterfølgende New Topic (op.cit: 270f).

Et andet eksempel angiver Given Topic:

2) Milornittorlu	aanaata	Alliap
Thrower-and	grandmother-3s.rel	Alliaq-rel
aqallarujaa		
pet-a while-and so-3s/3s.indic		
- 'And the grandmother of the thrower, Alliaq, petted him affectionately.'

Given Topic i 2) er objektet der er placeret før subjektet. Dette markerede nominalsyntagma er placeret først i sætningen, nok på grund af kombinationen af disambiguering/entydeliggørelse, da en gruppe drenge er blevet nævnt før i konteksten, og som fremhævnings af skiftet i reference, refererer både drengens navn og et syntagma om hans kapacitet som en succesfuld stenkaster til ham (Fortescue 1993: 271). I dette eksempel analyserer Fortescue *Milornittorlu* som et objekt i den betydning 'kasteren + og', der er blevet placeret foran verbet på grund af fremhævnings. Jeg vil dog lige gøre opmærksom på at '*milornittorlu*' kan have forskellige betydninger, da det også kan være et underordnet participium der angiver samtidighed i kombination med den enklitiske *-lu*, i den betydning at 'samtidig med han kaster en sten, begynder bedstemoren at synge en kælevis for ham'. I den sidste betydning vil det ikke være en Given Topic. Focus ligner New Topic, men i stedet for man fremhæver noget nyt, fremhæver man et vigtigt element der er blevet introduceret før, som i (forkortet til det vigtigste del):

3) piniarfiisali	pingaarnersariuarpaat	imaq
Hunting-place 3.p/p rel-but	Important-most-have.as-continually-3p/3s indic	sea

I 3) er objektet *imaq* placeret sidst i sætningen som Focus, der angiver vigtigheden af *imaq*. Denne stilistisk postposition er poetisk, og betragtes som påvirkning fra danskerne (op.cit: 272). Fortescue har ud fra funktion grammatisk opbygget en model der viser rækkefølgen på sætningselementerne på Vestgrønlandsk, der ser således ud:

(Frame) (P1) (S)-(O)-(X)-V (PØ) (Tail)

Frame indeholder en indramning der består af konjunktion eller adverbium som forbinder prædikatet til foregående kontekst.

P1 indikerer en sætningsinitial position der tjener visse formål. På Vestgrønlandsk er P1 et nominalsyntaxme der er en Given Topic. Den er typisk et objekt der er eksplicit og anaforisk, der refererer til den foregående kontekst.

SOXV udgør kernen i prædikatet, hvor kun verballedet er obligatorisk, mens resten kan undlades ved at være implicite.

PØ er postposition der er forbeholdt specielle foregrounded dvs. fremhævet element, som kan være et nominalsyntaxme der er New Topic, tunge led der modificerer kernen i nominalsyntaxmet der kan være en del af prædikatet, og andre ekstra sætnings- eller syntagmatiske elementer der indeholder noget nyt. PØ i Vestgrønlandsk er næsten altid en ny information der er New Topic.

Tail er så enten en eftertanke eller en afklaring (Fortescue 1993: 272).

Alle de elementer med parentes i sekvensen kan undlades, undtagen verballedet, som er det eneste der er obligatorisk i en vestgrønlandsk sætning.

Et andet element der giver et kontrastiv fokus, er cleft konstruktion/ kløvning.

Kløvning findes generelt i relativsætninger. Grønlandsk har dog ikke relativsætninger, i stedet ville et modsvar på denne på grønlandsk være et subjekt eller et objekt, ofte med 'una' og et verballed med participium (personlig kommunikation med Karen Langgård), for eksempel i:

”Piitamuna arfeq toqukka”

Piitaaq rel – that whale kill 3s/3s part. (Note i Fortescue 1993: 272).

Både New Topic, Given Topic og Focus findes i markeret og umarkeret form og kan ses i tabellen:

Umærket	New Topic (Ref. Nominalsyntaxme i umærket position)	Given Topic (S/O/Poss. markering alene)	Emphatic Focus (verbum)	
Markeret Udtrykt ved:	New Topic Postposition Nominalsyntaxme/ demonstrativ katafora	Given Topic Præposition Nominalsyntaxme/ demonstrativ anafora	Contrastive Focus Kløvning/ pronomen	Emphatic Focus Postposition Nominalsyntaxme eller X

Markeret New Topic indikerer nogle eftertryk eller vigtighed, mens umærket New Topic indikerer eftertryk der er forbundet med introduktion til noget nyt. Umærket Given Topic indikerer uændret topic kontinuitet, mens markeret Given Topic indikerer pause eller disambiguering (op.cit: 274).

Sproglig analyse af data fra Allatta 2040

Ud af de 6 noveller der er skrevet på grønlandsk i Allatta 2040, der tilsammen udgør omkring 50 sider, har jeg i alt indsamlet 69 neksusser og sætninger med eksplicit subjekt, objekt og verballed. Det vil sige, gennemsnitligt forekommer der kun 1,38 (omkring 1-2) sætninger med eksplicit subjekt, objekt og verballed på en hel side. Dette beviser bare at grønlandsk er et ekstremt pro-drop sprog, og man må analysere en masse sider for at få et større resultat. At grønlandsk er et ekstrem pro-drop sprog betyder, at man har tendens til at undlade at eksplicitere subjekt og objekt i form af pronominer, da de på grønlandsk allerede kan ses i verballedets fleksion, eller ofte kan ses i konteksten, hvis de er blevet nævnt før. Dette resulterer i, at der er så få sætninger med alle elementerne eksplicitte, så ordrækkefølgen kan ses. Især subjekt på 1.person singularis plejer at undlades, da det som regel er fortælleren i teksten, som ikke behøver at eksplicitere sig selv i hver sætning. Også hovedperson på 3.person singularis som er præsenteret fra starten, bliver tit udeladt i den meste af fortællingen for at undgå redundans.

Ud af de 69 sætninger er der kun 27 der er pragmatisk neutrale, dvs. indikativ former der præsenterer en handling med eksplicit subjekt og objekt, og kun ved 21 ud af 27 indikativ former fremhæves der ikke et bestemt led. Dette viser at der skal meget mere tekst til end et bachelorprojekt kan række, når man bruger Song's definition på pragmatisk neutralt kontekst, som kriterie for at bestemme basal ordrækkefølge på grønlandsk. Fordi der er så få eksempler med hovedneksusser, har jeg valgt at undersøge om det vil give mening også at inddrage underordninger med, da man på denne måde vil få større sampling, som vil give større indblik på ordrækkefølgerne på grønlandsk.

I modsætning til Song's definition, kan Whaley's definition på pragmatisk neutralitet anvendes, hvor kun fremhævning af bestemte led ikke anses som neutralt, og derfor ikke et godt eksempel på basal ordrækkefølge. Hvis man ser på to eksempler fra det indsamlede data:

24) *Ataatama unnugu nerisassarput illigalugu isigaa* (T:82)⁸

62) *Neriuppunga ajortumeerneqarnera taassuma nangissanngikkaa* (T:137)

⁸ Jeg bruger reference (T:sidetall) til eksempler fra Allatta 2040, så jeg ikke hele tiden skal skrive hele referencen (Therkelsen 2015:sidetall).

Det første eksempel er en neutral sætning med ordrækkefølgen SOV, hvor subjektet *ataatama* er placeret først i sætningen, mens objektet *nerisassarput* står efter subjektet og det transitive verballer står sidst i sætningen. Altså en neutral ordrækkefølge, hvor ingen af leddene fremhæves. I 62) er ordrækkefølgen OSV, hvor objektet *ajortumeerneqarnera* er fremhævet ved at stå foran subjektet, og refererer til den voldelig begivenhed der bliver beskrevet tidligere i teksten. Fordi objektet er fremhævet i 62), må man antage at det første eksempel med SOV er den basale ordrækkefølge.

Ud af de tre kriterier som Whaley og Song kommer ind på, er frequency (hyppighed) det kriterie der giver bedst resultat for basal ordrækkefølge på grønlandsk.

I undersøgelsen af forskellige ordrækkefølgers forekommen, blev det klart at SOV er den mest anvendte ordrækkefølge, da SOV forekommer 57 gange ud af de 69 sætninger med eksplicit subjekt, objekt og verballer fra Allatta 2040, og dermed udgør hele 82,61% af det samlede resultat. Den næst mest anvendte ordrækkefølge er OSV der forekommer 11 gange og udgør 15,94%, mens SVO kun forekommer 1 gang og derfor kun udgør 1,45%. Ud fra dette resultat blev det klart at SOV også er basal ordrækkefølge i unges skriftsprog på grønlandsk, mens OSV og SVO kun anvendes som alternative ordrækkefølger. Jeg vil dog gøre opmærksom på at resultatet kan ændres lidt ved en større undersøgelse, og med større gruppe unge som sampling. Men jeg må antage at, et andet resultat ved større undersøgelse nok ikke ville rykke ved, at SOV er den mest anvendte ordrækkefølge på grønlandsk, også hos unge grønlændere.

Når man ser på markerethed som kriterie for at finde den basale ordrækkefølge, har jeg valgt ikke at undersøge morfologiske og fonologiske markeringer, da jeg kun vil se på syntaksen.

Syntaktisk markering ser ikke ud til at have betydning på den basale ordrækkefølge på grønlandsk, da underordninger såvel som overordninger bruger SOV og OSV som ordrækkefølge.

Her er der nogle eksempler på at både SOV og OSV findes i både underordnede neksus og hovedneksus:

6) *Danmarkillu nunarput nalunngeqigamiuk suleqatigiinnarnissaa saneqqunneqarsinnaanngilaq.*
(T:15)

43) *Takornartat oqaatsit allanngortippaat taamaasillutillu allattaaseq nutaaq pilersillugu.* (T:219)

Disse eksempler har ordrækkefølge på SOV. I 6) er den underordnede neksus ”*Danmarkillu nunarput nalunngeqigamiuk*” der har ordrækkefølge på SOV, mens ordrækkefølge på SOV ses i hovedneksussen ”*Takornartat oqaatsit allanngortippaat*” i 43).

62) *Atisama amerlanerpaartai anaanama sanaarivai*, aatsaalli sanasarpai illoqarfimmi suliffissaminik iluatsitsilluarsimagaangami. (T:198)

65) *Qatanngutimi angajullit aqutigisimasaat tamaasa nammineq ingerlavigereerlugit* ujaranngorsimasut tikippai, nipillu qanillartortup ersitittorujussuanngorpaa. (T:215)

Disse eksempler har til lighed, at de begge har ordrækkefølge på OSV. Eksempel 62) har ordrækkefølgen OSV i hovedneksussen ”*Atisama amerlanerpaartai anaanama sanaarivai*”, mens OSV ses i den underordnede neksus *Qatanngutimi angajullit aqutigisimasaat tamaasa nammineq ingerlavigereerlugit* i eksempel 65).

Når man ser på hovedneksusser, så er det klart at SOV er den basale ordrækkefølge. Ud af de 69 sætninger, er 27 hovedneksusser. Og ud af de 27 hovedneksusser, er 21 SOV-former dvs. 77,78% af hovedneksusser har SOV som ordrækkefølge. 5 ud af de 27 hovedneksusser dvs. 18,52% er OSV-former, og enkel hovedneksus der svarer til 3,7% har SVO som ordrækkefølge. Så hovedneksusser har SOV som den basale ordrækkefølge, mens OSV og SVO bruges som alternative ordrækkefølger, men SVO forekommer ret sjældent.

Af alle 69 sætninger, er 42 underordnede neksusser. Ud af de 42, har 36 dvs. 85,7% SOV som ordrækkefølge, mens der er kun 6 dvs. 14,3% der er OSV-former.

Ud fra disse tal kan man konstatere at både hovedneksusser og underordnede neksusser har SOV som basal ordrækkefølge, og at OSV kan anvendes som alternativ ordrækkefølge i dem begge.

Så underordninger spiller ingen rolle for hvilke ordrækkefølge der bruges i neksussen.

Her kan resultatet igen ændres lidt ved større sampling, men igen ville det nok ikke rykke ved at SOV er den basale ordrækkefølge både i hovedneksusser og underordnede neksusser.

SOV som basal ordrækkefølge på grønlandsk

Grønlandsk er morfologisk set ergativt sprog, derfor kan man ofte se ordrækkefølgen på en transitiv neksus eller sætning, blot ved at se kasussen på kernen i subjektet, da kernen i subjektet til transitiv verballd står i relativ, og kernen i objektet til transitiv verballd står i absolut.

For eksempel vil en simpel analyse af ordrækkefølgen på grønlandsk se således ud:

50) *Arnap atini tusallarlugu* pisseriarpoq (...) (T:222)

Fordi $-p^9$ i *Arnap* angiver kasussen relativ, så må *Arnap* være subjektet, mens *atini* som er absolut må stå for objektet til det transitive verballed *tusallarlugu*. Men her skal det lige bemærkes at *atini* har en coreferentielt possessormarkering. Derfor kan man stille et spørgsmålstegn ved om *Arnap* er et subjekt eller om det er en eksplicit possessor til *atini*. På grønlandsk har man en regel der siger at, et nomen der ikke indgår i et subjektssyntagme, og som står som possessum med en coreferentielt possessormarkering, kan aldrig have sin possessor eksplicit (Langgård og Langgård 1998: 179). Derfor må *Arnap* stå som subjektet og *atini* stå som et objekt med implicit possessor, der står coreferentielt med subjektet *Arnap*.

Men det er ikke altid så simpelt at se ordrækkefølgen på grønlandsk, både fordi grønlandsk er et sprog med ekstrem brug af pro-drop, som gør at man ikke altid kan se ordrækkefølgen, men også fordi der på grund af fleksibiliteten kan opstå problem med at angive hvilket nominalsyntagme der er subjektet og hvilket der er objektet. I disse tilfælde, så bliver basal ordrækkefølge afgørende når fleksionen, semantikken og konteksten ikke viser ordrækkefølgen.

Ved sproglig analyse af ordrækkefølgen i sætningerne, blev det tydeligt at det ikke er altid at unge bruger relativ når de skriver kernen i subjektet til transitiv verballed. Ved sådanne tilfælde må absolut regnes som subjektet til transitiv verballed. Men allerede i konservativt sprog er der også synkretisme ved nominer i pluralis-form uden possessoradled, da absolut og relativ er identiske når de står i pluralis (Langgård 2009: 241f). Disse gør det vanskeligt at se hvilket nominalsyntagme der er subjektet, og hvilket der er objektet. Men når det er tilfældet, kan man se på verballedets fleksion for at se hvem der er subjektet og objektet, da man på grund af kongruens mellem subjektet og verballedet og objektet og verballedet, kan se subjekts- og objektmarkeringen på verballedets fleksion. F.eks:

13) *Neil* *Siumukkut* *qinerpai* (T:20)
3ps abs 3ppl abs Ind 3ps-3ppl

⁹ På konservativ vestgrønlandsk bruger man relativ (angives med $-p$) som kasus ved 3 kontekster: 1) som kasus for kernen i subjekt til transitiv verballed, 2) som kasus for kernen i possessoradled og 3) som kasus for alle nominer der står som kongruensadled til disse kerner (Langgård 2009: 233).

Siden *Neil* står i absolut, vil man ellers antage at *Siumukkut* må være subjektet, da den både kan stå i absolut eller relativ. Men fleksionen i hovedverballedet *qinerpai* viser at, subjektet er et nomen på 3.person singularis som må være *Neil*, og objektet på 3.person pluralis må så være *Siumukkut*.

Et andet eksempel på manglen på relativ:

15) (...) *tassami Kalaallit Partiiat suliaassartaartik sungiunniappaartaariaqaramikkit*, pingaartititik utaqqiteqqaartaariaqarlugit. (T:21)

I den transitive neksus *Kalaallit partiiat suliaassartaartik sungiunniappaartaariaqaramikkit* står begge nominer i absolut, men den ene står i 3.person pluralis og den anden i 3.person singularis, selv om subjekts- og objektmarkeringen i verballedets fleksion markerer at de begge står i 3.person pluralis. Men på trods af manglen på relativ og at der ikke er sammenhæng i fleksionerne, så viser possessor konstruktionen at *Kalaallit Partiiat* må være subjektet, da *suliaassartaartik* har en coreferentielt possessormarkering og derfor ikke kan have sin possessor eksplicit, da coreferentialiteten allerede viser at possessor er den samme som subjektet, dvs. *Kalaallit Partiiat*. Hvis possessormarkeringen ikke havde vist ordrækkefølgen, vil man have antaget det første nomen *Kalaallit Partiiat* som subjektet, fordi man på grønlandsk har SOV som basal ordrækkefølge, der angiver det første nomen som subjektet og det efterfølgende nomen som objektet, når fleksionen, semantikken og konteksten ikke viser det. Den anden transitive neksus *pingaartititik utaqqiteqqaartaariaqarlugit* er et godt eksempel på pro-drop på grønlandsk, hvor subjektet er implicit da det allerede er nævnt i den foregående neksus, nemlig *Kalaallit Partiiat*. Et andet problem med synkretisme i kasussen opstår når subjektet til et transitivt verballed står i pluralis, så der opstår synkretisme i kasussen, som i:

61) (...) *qalipaaitit nuna qimaannarsimagaat*. (T:223)

Her er *qalipaaitit* i 3.person pluralis med synkretisme i kasussen, da *qalipaaitit* både kan være absolut eller relativ. På grund af kongruens med verballedets fleksion, kan man se at subjektet er 3.person pluralis, hvilket vil sige *qalipaaitit* og objektet på 3.person singularis må være *nuna*. Semantikken og konteksten kan ofte vise ordrækkefølgen når der er synkretisme i kasus, når begge nominer står i pluralis, og subjekts- og objektmarkeringen i verballedets fleksion ikke viser hvem der er subjekt og objekt, fordi nominerne har samme person og numerus, som i:

52) *Takornartat oqaatsit allanngortippaat* (T:219)

Her er der synkretisme i begge nominers kasus, og siden nominerne har samme person og numerus, kan man ikke bruge fleksionen til at se ordrækkefølgen. Men ved at se på semantikken, må man antage *takornartat* som subjektet til *allanngortippaat*, da *takornartat* står for noget levende/ human i modsætning til *oqaatsit*, der står for noget ikke levende og derfor semantisk set nok ikke ville kunne være subjektet til *allanngortippaat*. Men også ved at se på konteksten kan man se at *takornartat* er subjektet i den foregående sætning, og derfor må også være subjektet i denne sætning.

Lignede sker også i:

7) (...) *inuit Kalaallit Partiiata isumaat isumaqatigiartuinnalersimavaat*. (T:15)

Der er igen synkretisme i nominernes kasus, men der er også synkretisme ved numerus i *isumaat*, som både kan stå i singularis eller pluralis. Dette giver også synkretisme i objektmarkeringens numerus i *isumaqatigiartuinnalersimavaat*, hvor objektmarkeringens numerus er afhængig af hvilken numerus *isumaat* står i. Denne 'afhængighed' ved objektmarkering afslører at *Kalaallit Partiiata isumaat* må være objektet. Men for at afklare hvilken numerus *isumaat* står i, må man se på konteksten, hvor det blev klart at *isumaat* står i singularis, da den hænger sammen med det der står før om, at *Kalaallit Partiiat* har krævet selvstændighed i Grønland. Derfor må objektmarkeringen også være singularis, så man ud fra verbalreddets fleksion kan se at subjektet står i pluralis dvs. *Inuit*, og objektet står i singularis dvs. *Kalaallit Partiiata isumaat*. Semantikken viser også, at det nominalsyntagme der har *isumaat* som kerne, ikke ville kunne stå som subjektet til *isumaqatigiartuinnalersimavaat*, da *isumaqatigiartuinnalersimavaat* kræver et human/levende subjekt der kan give sin mening/være enig. Derfor må subjektet være *inuit* der står for noget levende, hvor *isumaat* der ikke står for levende må stå som objektet.

Selv om manglen på relativ gør at begge absolutte nominer kan stå som subjekt, så viser enten verbalreddets fleksion, semantikken eller konteksten hvem der er subjektet. Og når de ikke viser det, så træder SOV som basal ordrækkefølge. Dette gør, at man måske ikke længere har brug for relativ til at markere subjektet til det transitive verballed, i hvert fald når der ikke er tvivl om hvilke led der hører sammen og danner en neksus.

Ordrækkefølgen på SOV ses både i underordninger såvel som i overordninger. Når en sætning består af en underordnet neksus og en hovedneksus, kan der nogle gange opstå tvetydighed, om det eksplicite subjekt er subjektet til det underordnede verballed eller til hovedverballedet, som i:

19) ”Ajortoqarpoq, *angut amermik atisalik qarmarsuaq akornutiginniivillugu iserpoq*” paarsisoq akiniarsaraluni akivoq. (T:80)

På grund af at der nogle gange ikke sættes relativ til subjekt til transitiv verballed i novellerne, opstår der synkretisme om hvorvidt *angut amermik atisalik* er subjekt til det transitive underordnede verballed *akornutiginniivillugu*, eller til det intransitive hovedverballed *iserpoq*. På grund af denne synkretisme har jeg valgt at tolke *angut amermik atisalik* som subjekt til det underordnede transitiv verballed *akornutiginniivillugu* med objektet *qarmarsuaq*, og derfor taget eksemplet med til indsamlingen af SOV. Manglen på relativ kan altså skabe tvetydighed om hvor det absolutte subjekt hører til når der er flere verballeder, da subjektet pludselig kan stå sammen med både det transitive verballed eller det intransitiv verballed. På sådanne tilfælde kan man have brug for relativ til at markere hvilken neksus subjektet hører til.

Der er også en sætning, hvor et underordnet verballed ligger midt i hovedneksussen, og gør det vanskeligt at se ordrækkefølgen:

44) *Inuit qaffasissumi inissisimasut nunarsuaq sakkutuuminnik oorinillu piginnittuugamik tiguarsimavaat* (T:219)

Denne sætning kan måske eventuelt tolkes på to måder. I den første mulige tolkning, tolkes hovedverballedet *tiguarsimavaat* som verballed til subjektet *inuit qaffasissumi inissisimasut* og objektet *nunarsuaq*, hvor subjektet og objektet står først i sætningen, hvorefter der kommer en underordnet neksus *sakkutuuminnik oorinillu piginnittuugamik* midt i sætningen mellem objekt og hovedverballed. I den anden tolkning ses subjektet *inuit qaffasissumi inissisimasut* som subjekt til den underordnede neksus *sakkutuuminnik oorinillu piginnittuugamik*, hvor *nunarsuaq* der ellers er objektet til hovedverballedet *tiguarsimavaat*, ligger midt i den underordnede neksus. Den sidste tolkning er mere kompliceret, og siden der ikke er andre eksempler med et objekt til hovedverballedet der ligger midt i underordnede neksus, så jeg tolker sætningen som den første

tolkning, hvor ordrækkefølgen i hovedneksussen er explicit, på trods af at der ligger en underordnede neksus midt i hovedneksussen.

En anden grund til at sige at man på nogle punkter nok stadig har brug for relativ til at markere subjektet til transitiv verballed er, at SOV ikke er den eneste ordrækkefølge der bliver brugt. Jeg vil i den næste afsnit se på de to alternative ordrækkefølger, for at undersøge hvorfor de bliver anvendt.

OSV og SVO som alternative ordrækkefølger på grønlandsk

OSV og SVO bruges som alternative ordrækkefølger til den basale ordrækkefølge SOV.

Faktisk er der i traditionel grammatik en regel der siger, at ved verballed med derivation på gə¹⁰/rə er den normale rækkefølge OSV (personlig kommunikation med Karen Langgård). Denne ses også i nogle af eksemplerne, da 4 af eksemplerne med OSV (eksempel 58, 59, 62 og 65), har et verballed med derivation på -givaa. Men da det kun er 4 ud af 11 eksempler med OSV, så er det ikke kun det der er årsagen til at andre sætningsstrukturer end basal ordrækkefølgen bruges.

Ud af de 69 sætninger fra Allatta 2040, har 11 sætninger ordrækkefølgen OSV mens en enkelt har SVO som ordrækkefølge. De to til sammen udgør kun 17,39% af de samlede data, og derfor er de ikke så hyppige som SOV.

Jeg har kodet OSV og SVO formerne i NVivo, og analyseret dem ved hjælp af Fortescues model, der er opbygget ud fra funktionel grammatik, for at se om hans teorier også kan bruges på unges sprog. Jeg ville se om disse teorier kan bruges til at finde ud af, hvorfor man vælger at flytte objektet foran subjektet eller efter verbet. Jeg vil derfor bruge Fortescues model (Frame) (P1) (S)-(O)-(X)-V (PØ) (Tail) til at forklare ordrækkefølgerne form.

Ved kodning af disse data med NVivo, blev det tydeligt at ordrækkefølger på OSV ofte skyldes brugen af Fortescue's Given Topic, som gør at objektet placeres før subjektet som anafora (leksikalsk kobling) til den foregående kontekst, for eksempel i:

58) ”*Uuliasiortut nunatta iluaqutiginikooqqaat*¹¹ ” Silattorsarniarlugit akivunga. (T:14)

¹⁰ Tegnet ə hedder schwa. På grønlandsk bliver ə til a når der kommer en vokal efter, og ə bliver til i når der kommer en konsonant (Langgård 1997 p.26). Her står gə/rə for givaa/rivaa og gaa/raa.

¹¹ Her skal det bemærkes, at subjektmarkeringen i verballedet *iluaqutiginikooqqaat* (*iluaqutiginikooqqaat*) står i pluralis, men subjektet *nunatta* står i singularis. Der er altså ikke nogen sammenhæng/kongruens mellem subjektets numerus og subjektmarkeringens numerus. Hvis der var sammenhæng i subjektet og verballedets subjektmarkering, vil det have stået *iluaqutiginikooqai*.

Denne sætning er P1-SV fra Fortescues model, hvor P1 er objektet som er en Given topic. Objektet *Uuliasiorut* er fremhævet ved at placeres først i sætningen for at markere *Uuliasiorut*'s vigtighed, samtidigt med det er anafora til den foregående kontekst. Denne sætning er hovedpersonens modsvar til nogle mænd, der laver hærværk på hendes bil og skælder hende ud, da de protesterer mod hendes arbejdsplads på olievirksomheden der ejes af udlændinge.

59) *Aappaatigullumi isumaqarpunga ullumikkut pissutsit taamaalisimanerat aqutseriaatsit nunatsinnut naleqquppiannigitsut pereersullu kingunerigaat.* (T:18)

Her er sekvensen Frame-P1-SV, hvor frame er et adverbium der er placeret før neksussen, efterfulgt af objektet *pissutsit taamaalisimanerat* (P1), der er Given Topic som er anafora til den foregående kontekst ”*nunatsinni inuinnaat ulluinnarmut akissaqarpianniginnerat naapertuulluanniginnerusoq*” (T:18). Objektet er placeret før subjektet som umarkeret Given Topic, som indikerer ’unchanged topic continuity’ (Fortescue 1993: 274), det vil sige, et objekt der ligger først i neksussen for at angive at man stadig er indenfor samme emne som den foregående kontekst.

60) *Qassinimmita alarnerit kamannerillu, tamakkuli ikinngutigii aqqusaartuarpaat* (T:134).

Objektet *tamakkuli* (P1) er her placeret før subjektet som Given Topic, der er anafora til den foregående *Qassinimmita alarnerit kamannerillu*.

61) *Neriuppunga ajortumeerneqarnera taassuma nangissanngikkaa* (T:137)

Her er objektet *ajortumeerneqarnera* (P1) fremhævet ved at placeres før subjektet, og er anafora der refererer til den foregående voldelig begivenhed, hvor hovedpersonen blev voldtaget.

Objektet er også placeret før subjektet, da det er umarkeret Given Topic der angiver at man stadig er indenfor det emne der bliver omtalt i den foregående kontekst. Subjektet *taassuma* er også anafora, da det refererer til den anden mand som bliver nævnt i den foregående sætning, som dukkede op midt i den voldelig begivenhed. *Ajortumeerneqarnera* og *taassuma* refererer altså begge til noget der står i den forgående kontekst, men *ajortumeerneqarnera* står først i sætningen for at fremhæve den voldelige begivenhed.

62) *Atisama amerlanerpaartai anaanama sanaarivai, aatsaalli sanasarpai illoqarfimmi suliffissaminik iluatsitsilluarsimagaangami.* (T:198)

Her er (P1) objektet *atisama amerlanerpaartai*, anafora til den foregående sætning *Atisagut allaanerupput mutiunnginnerullutik, kisianni kusanaatsuunngillat* (T:198). Denne umarkeret Given Topic, viser også at man er inden for samme emne.

63) *Nerereeratta atornikuusagut anaanap unitsequinnarpai siulerniaraluaratsigit, namminerooq unnukillisaatigiumaarpai.* (T:201)

Denne sætning er anderledes da (P1) objektet *atornikuusagut* er placeret først i sætningen, selv om det bliver nævnt for første gang og dermed ikke har nogen relation til den foregående kontekst. Som jeg tolker det, burde *siulerniaraluaratsigit* ligge efter *atornikuusagut*, så *nerereeratta atornikuusagut siulerniaraluaratsigit* udgør en underordnede neksus, som efterfølges af hovedneksussen *anaanap unitsequinnarpai* med implicit objekt *atornikuusagut*, der er implicit da det er nævnt i den underordnede neksus. Men sådan er sætningen ikke blevet struktureret. Så *atornikuusagut* er nok fremhævet ved at placeres før subjektet, som et nyt emne der bliver refereret til i resten af sætningen, da alle de transitive verballeder *unitsequinnarpai*, *siulerniaraluaratsigit* og *unnukillisaatigiumaarpai* refererer til dette objekt i deres objektmarkering.

64) ”*Aamma uanga aanagigaluamma oqaluttuunnikuugaanga eqqaamavara, ilaa qanoq nilleq!*” (T:202)

Denne neksus har sekvensen Frame-P1-SV, hvor frame er *aamma* som er en konnektor¹² der sammenbinder denne neksus med den foregående kontekst. Framen efterfølges af P1 som er objekt der er placeret før subjektet, for at fremhæve at objektet *uanga* også er blevet fortalt af subjektet *aanagigaluamma* om det samme emne, som bliver nævnt i den foregående sætning. Her kan *uanga* også have forstås som possessor til *aanagigaluamma*, men fordi *Aamma* bliver her brugt som ”også” og hænger sammen med *uanga*, så de sammen får betydningen ”også mig i modsætning til

¹² Konnektorer bruges til at betegne en semantisk sammenhæng, eller ’retorisk relation’ mellem ytringer eller tekstdele (Lundquist 2007: 28).

en anden”, så er *uanga* her et objekt og ikke en explicit possessor til subjektet *aanagigaluamma*.

65) *Qatanngutimi angajulliit aqutigisimasaat tamaasa nammineq ingerlavigereerlugit*
ujarannvorsimasut tikippai, nipillu qanillartortup ersitittorujussuanngorpaa. (T:215)

Her er (P1) objektsyntagmet *Qatanngutimi angajulliit aqutigisimasaat tamaasa*, en Given Topic der er anafora til alle de ting som brødrene har gået igennem i den foregående kontekst. Objektet er også placeret før subjektet som Given Topic, for at angive redundansen i brødrenes oplevelser i løbet af hver deres rejse.

66) (...) *kingusiinnarlu eqqarsalerpoq immaqa inuit qaammatip qorsorpaluartup*
qitsunngortissimagai. (T:224)

Sekvensen i denne underordnede neksus er Frame-P1-SV, hvor frame *immaqa* er en konnektor der sammenbinder neksussen med den foregående kontekst om de to måner, hvor den nye måne beskrives som *qaammatilli aappaa mikineroqaaq qorsorpaluarlunilu* (T:224). Efter frame ligger objektet *inuit* (P1) som placeres før subjektet, som Given Topic der er anafora til de mennesker som engang var i byen i *illoqarfik inoqarsimaqisoq maannakkut taamaallaat takuneqarsinnaapput qitsuit* (T:223), som nu er blevet omdannet til katte af subjektet *qaammatip qorsorpaluartup*, der altså er den nye måne, som framen *immaqa* forbinder neksussen til.

67) *Apeqqutaasa aamma ilagaat qanoq ililluni siunissaq ukiut 300-nngorneranni pisussaq*
nunaqqatinilu akiorniarsinnaaneraat. (T:224)

Her er objektet *siunissaq ukiut 300-nngorneranni pisussaq* en P1, en Given Topic der er anafora til den foregående kontekst, og *Ukiut 300-nngorneranni* er deiksis til Augo Lynges roman *Ukiut 300-nngorneranni* fra 1931¹³. Objektet fremhæves ved at placeres før subjektet, for at angive at det er anafora der peger inde i teksten til ”*Ukiut 300-nngornerannit nunarsuaq mumittutullusooq pisimavoq. Ukiut 300-nngorneranni qaartartumeerisoqarpoq, taamaaseriarlutillu takornartat takkupput nunarpullu tiguarlugu, oqarlutik nunarsuaq tamaat naalagaaffigalugu*” (T:218).

¹³ Augo Lynge fremstiller i *Ukiut 300-nngorneranni* et fremtidigt Grønland som et moderne og fremskridende land, hvor grønlænderne selv styrer deres land, som en del af Danmark.

68) *Inuunerma ilamernga paarnaarussivissuup mattusimajuassavaa.* (T:249)

Her er objektet *Inuunerma ilamernga* en Given Topic, der er fremhævet ved at placeres før subjektet som anafora til foregående kontekst hvor hovedpersonen holdes som fange i 28 år.

69) *Nunatta aningaasaatai pinnguarai imminut inuulluaatigalugit, atugarissaarnerata takutippaa tamanna* (T:78)

Denne neksus er den eneste eksempel med eksplicit SVO ordrækkefølge. Sekvensen i denne neksus er SV-PØ, hvor PØ er et objekt der er placeret sidst sætningen som en Focus, der fremhæver noget vigtigt element der er angivet før i konteksten, da *ta-* i *tamanna* er anafora til "*Nunatta aningaasaatai pinnguarai imminut inuulluaatigalugit*". Men PØ kan også være en P1 der er Given Topic der er placeret sidst i sætningen, som anafora til den underordnede neksus "*Nunatta aningaasaatai pinnguarai imminut inuulluaatigalugit*".

OSV og SVO bruges altså som alternative ordrækkefølger til den basale ordrækkefølge SOV, og anvendes enten for at fremhæve objektet der er anafora til den foregående kontekst, eller for at angive at man stadig er indenfor emnet, eller for at fremhæve noget man vil referere til i de næste verballeder. Jeg fandt ingen eksempler med tunge led der flyttes til forrest eller bagerst i sætningen. Det er dog ikke ensbetydende med at tunge led ikke bruges i dag, men at der bare ikke er nogle eksempler med tunge led i sætninger med alle elementerne eksplicite i Allatta 2040. Dette hænger nok sammen med at unge i dag skriver korte sætninger, så det der ville have været tunge led bliver i stedet for delt op i flere sætninger.

På alle eksemplerne med OSV og SVO, bliver relativ brugt til at markere subjektet til transitiv verballed. Der er ingen tilfælde med et subjekt til det transitiv verballed der står i absolut, som det ses i nogle eksempler med SOV. Dette gør at der ikke er tvetydighed om hvilket nomen der står som subjektet i de alternative ordrækkefølger. Der er dog nogle tilfælde hvor subjektet står i 3.person pluralis, og dermed både kan stå som absolut og relativ. Men i sådanne tilfælde er der ikke tvivl om hvilket nomen der står som subjektet, da verballedets fleksion viser rækkefølgen. Alligevel synes jeg at man stadig har brug for relativ til at markere subjektet til det transitiv verballed, i hvert fald i de alternative ordrækkefølger, hvor nogle led bliver fremhævet. En anden overvejelse er om sætningerne stadig vil have samme betydning hvis man ændrer

ordrækkefølgen fra disse alternative ordrækkefølger til den basale ordrækkefølge SOV.

Det ser ikke ud til at være tilfældet, da ingen af eksemplerne får en anden betydning når man ændrer ordrækkefølgen til SOV. Men i nogle af eksemplerne ville objektet ikke længere være fremhævet, og dette kan måske gøre at anaforen til den foregående kontekst forsvinder. F.eks hvis man ændrer "*ajortumeerneqarnera taassuma nangissanngikkaa*" til "*taassuma ajortumeerneqarnera nangissanngikkaa*", vil man måske pludselig fokusere mere på hvem *taassuma* er, end man fokusere på *ajortumeerneqarnera*. Derfor kan man antage at, disse alternative ordrækkefølger kan anses som stilistik virkemidler, der orienterer læseren mod hvad der er vigtigt i sætningen.

Konklusion

Inuit sprog karakteriseres som sprog med fri ordrækkefølge. Alligevel har grønlandsk SOV som basal ordrækkefølge, men ordrækkefølgen er ret fri når verballedets fleksion viser hvem der er subjektet og objektet. SOV som basal ordrækkefølge i grønlandsk er mere for at afkode sætningens indhold når fleksionen, semantikken og konteksten ikke viser rækkefølgen.

Ud fra sproglig analyse af Allatta 2040, kan jeg påvise at SOV, OSV og SVO bruges som sætningsstrukturer i unges skriftsprog. SOV udgør hele 82,61%. Derfor kan man ifølge Whaley's første kriterie - frequency, anse SOV som basal ordrækkefølge i unges skriftsprog på grønlandsk. Sætningsstrukturen i unges skriftsprog er fast på det punkt, at SOV bruges som basal ordrækkefølge i hovedneksusser og i underordnede neksusser, og at den træder ind når fleksionen, semantikken og konteksten ikke viser ordrækkefølgen i sætningen. Ordækkefølgen er derimod delvis fleksibel, da man kan bruge OSV og SVO som alternative ordækkefølger, uden betydningen ændres. Men de to alternative ordækkefølger udgør kun til sammen 17,39% af de samlede data. De forekommer altså ikke så hyppigt i forhold til den basale ordækkefølge. I traditionel grammatik er der en regel der siger, at ved verballed med derivation på –givaa, er ordækkefølgen OSV. Dette ses dog kun i 4 ud af 11 OSV eksempler, og derfor ikke kan ses som den eneste forklaring på at OSV anvendes.

For at finde ud af hvorfor andre ordækkefølger end basal ordækkefølgen bruges, har jeg brugt Fortescues model, der er opbygget ud fra funktionel grammatik, for at se om hans teorier også virker på unges sprog. Fortescues teorier virker på unges sprog, som de gør på grønlandsk generelt. Ud fra analyse af de alternative ordækkefølger ved hjælp af Fortescues model, kom jeg frem til at OSV og SVO bruges når man vil fremhæve elementer, enten ved fremhævning af objekt der er anafora til den foregående kontekst, eller for at angive at man stadigvæk er indenfor samme emne, og til sidst for at fremhæve noget man vil referere til i de næste verballeder. Det kan altså siges at de bruges som stilistik virkemidler, der orienterer læseren mod hvad der er vigtigt i sætningen

I eksemplerne med SOV, er det tydeligt at det ikke er altid at unge vælger at bruge relativ til subjekt til transitiv verballed. Selv om manglen på relativ gør at begge nominer kan stå som subjekt, så viser fleksionen, semantikken eller konteksten hvem der er subjektet. Og når de ikke gør, træder SOV som basal ordækkefølge, så man regner det første nomen som subjektet. Dette gør, at man måske ikke længere har brug for relativ til at markere subjektet til det transitive verballed, i hvert fald når man ved hvilke led der hører sammen og danner en neksus. Alligevel er det nok nødvendigt

at bruge relativ i de mere komplicerede sætninger, hvor man kan komme i tvivl om hvilke led der hører sammen, og ved alternative ordrækkefølger, hvor nogle led bliver fremhævet.

Litteraturliste

Bryman, Alan

- 2012: *Social research methods*, Oxford University Press, 4th edition.

Comrie, Bernard

- 1989: *Language Universals and Linguistic Typology*, Blackwell Publishers, 2nd edition.

Dorais, Louis-Jacques

- 2010: *The language of the Inuit –Syntax, Semantic and Society in the Arctic*. McGill-Queen's Press.

Dryer, Matthew S

- 2007: *Word order*, IN Shopen Timothy (red.) *Language Typology and Syntactic description*. Second edition, Cambridge University Press pp.61-131.

Fortescue, Michael

- 1993: *Eskimo word order variation and its contact-induced perturbation*. IN Journal Linguistics, Vol 29, No.2 September 1993, Cambridge University Press pp.267-289.

Fromkin, Rodman & Hyams

- 2011: *An Introduction to language* 9.edition Boston, USA Cengage Learning Wadsworth, pp. 430-479.

Langgård, Karen

- 1992: *Øvebog i grammatik* Ilisimatusarfik.
- 2009: *Grammatical structures in Greenlandic as found in texts written by young*

Greenlanders at the turn of the millennium, IN Mahieu Marc-Antoine and Nicole Tersis (red.) *Variations on Polysynthesis – The Eskaleut Languages*, John Benjamins Publishing Company pp.231-247.

- 2011: *Grønlandsk Typologisk set*, Ilisimatusarfik.

Langgård Kare og Langgård Per

- 1998: *Elementær Grønlandsk Grammatik* Manuskriptudgave Ilisimatusarfik.

Langgård, Per

- 1997: *Forsøg til en forbedret grønlandsk pædagogisk grammatica*, Forlaget Atuagkat.

Lundquist, Lita

- 2007: *Oversættelse – problemer og strategier, set i tekstlingvistisk og pragmatisk perspektiv* Samfundslitteratur 4. udgave, 2. oplag.

Song, Jae Jung

- 2001: *Linguistic Typology: Morphology and Syntax*, Pearson Education Limited.
- 2011: *Word order typology* in Song (red.) *The Oxford Handbook of Linguistic Typology*, Oxford University Press pp.253-279.

Therkelsen, Lene (red.)

- 2015: *Allatta! 2040*, Milik Publishing. Clemenstrykkeriet A/S, Denmark.

Whaley Lindsay J

- 1997: *Introduction to typology – The unity and diversity of language*, Sage Publications Inc.

Links

Om Allatta 2040: <https://www.napa.gl/begivenhed/allatta-2040/>

Bilag

SOV

- 1) *Neililli qaaqqusisuunini utoqqatsissutigalugu akiliiumavoq.* (T:13)
- 2) *Inuk puffajasuunnginnami ilagalugu nuannersoq, uangalu ingattarsertumik kammannissaq eqiageqigakku immitsinnut tulluulluinnarpugut.* (T:14)
- 3) *Taakkulu "olieeventyr" pissarsiaqarfiginerpaasarpaat.* (T:14)
- 4) *Suliffinnut apuuteruttorlunga qujanartumik biiliniit sulī aninanga tupangaatsiarpunga, tassami kinaagaluarnersoq biilikka imermik serpariarlugit suaartarfigilermanga.* (T:14)
- 5) *Allat partiit, pingaartumik IA Siumullu namminersulivinnissaq periarfissatut ungasilliartorsimavaat (...)* (T:15)
- 6) *Danmarkillu nunarput nalunngeqigamiuk suleqatigiinnarnissaa saneqqunneqarsinnaanngilaq.* (T:15)
- 7) *Inuiaqatigiinni sukkasoorsuarmik ineriartorneq malinnaaffigisinnaanagu inuit Kalaallit Partiiata isumaat isumaqatigiartuinnaalersimavaat.* (T:15)
- 8) *Kalaallit Partiiat piumasartik pīsuugunikku allamiorpasuit nuuttariaqassagaluarpūt.* (T:15)
- 9) *Ataatat soorunami qallunaajunini peqqutigalugu anisitaanavianngilaq, inuunini tamaat tamaani najugaqarnikuuvoq!* (T:16)
- 10) *"Nej, det kan man ikke," Neil aalajangersimanera angeqatigalugu akivoq.* (T:17)
- 11) *Qineqqusaarnerulli ingerlanerani paasinarsivoq akissarsialuttut inuuniarneq artornartog*

naammagilersimallugu tusagassiutini nippakkiartortut. (T:18)

12) *Neili ilimagisattut nutaarsiassat tigunerluppai.* (T:19)

13) *Neil Siumukkut qinerpai,* uanga IA – qinersereerattalu inaanut uterluta nanertisimarpasinnera malugisimallugu qiimmassarniarlunga oqaluffigilerpaanga. (T:20)

14) *Kiap taamak ingasatsigilernissaa ilimagisimavaa?* (T:21)

15) (...) tassami *Kalaallit Partiiat suliassartaartik sungiunniappaartariaqaramikkit,* pingaartititik utaqqiteqqaartariaqarlugit. (T:21)

16) *Neili naggataatigut anisitaanini pillugu komitémiit* allagarsivoq. (T:21)

17) *Illoqarfimmiummi inuuneq ataasiinnaq inuunerisaraat,* ullaakkut iterunik suliffimminnukarniarsarissapput, bussit allallu angallatit atorlugit. (T:79)

18) *Qanga kalaallit angakkut pissaanilissuit eqqarlitik imaluunniit kinguaatik periarfissittarpaat* ilaquttaminni angakkortartik ajornartorsiorfinni eqqaaginnartassagaat, ikiorneqarsinnaallutillu kalaallit piginnaanerit inuit ataavarnissaannut atorneqarluarluni. (T:79)

19) ”Ajortoqarpoq, *angut amermik atisalik qarmarsuaq akornutiginniivillugu* iserpoq” paarsisoq akiniarsaraluni akivoq. (T:80)

20) *Sakkutuut naalagaat upalungaarsimanermut malittarisassartik* atorlugu (T:80) (fortsat i 21)

21) *sakkutuut Victorip allaffeqarfia angerlarsimaffialu kaajallallugu* inissititeqqapput. (T:80)

22) Uannut inuunini nangitsinniarlugu *asanninnerata, illersuerusussusia sakkortoriartippaa* (T:80)

23) Kalaaleq piumassusilik, uanga aamma taamaattunngorusuppunga, *nammineq inuuneq aqullugu*

ilinniarluarsimalluni ajunnginnerussaaq (...) (T:82)

24) *Ataatama unnugu nerisassarput illigalugu isigaa* (T:82)

25) *Tujorminartup taarsiornersuup suna tamaat tiguarlunnarpaa* (T:132)

26) *Ilai niutik annaasimallugit naallioqisut sakkutooqataasa ikiorniaraluarpaat* (T:132)

27) *Siutsinni sakkutuut aallaasitik tigullugit sillimapput* (T:132)

28) *Nicop niaqquni equtilaarlugu isinilu ammarujussuarlugit isigivaanga* (T:135)

29) *Angussuup misigittaatsup arnaq sussuteqanngitsunnguaq unatarpaa* (T:136)

30) *Angutip Brian tunuaniit tigoriarlugu niaquasigut tilluleraalu silaaruppunga* (T:137)

31) Soorunami siullermik ajorineqartarnikuugaluarpunga, *Saralli ajorinnittut kamaattarnikuuai*
allaat siorasaartarlugit (...) (T:198)

32) Inuit amerlanerit misiliisarnikuugaluarput suliffissanik ammaallutik namminersulerlutik,
Illoqarfimmiuninngaanniilli nakkarsarneqartarnerup imminut nikagilernermik misigilersitsisup
suna tamaat qangatut itsileqqinnikuuaa. (T:199)

33) *Uanga illoqarfeqatikka assigalugit suliffeqanngilanga, anaanagali ilaanni ikiortarlugu illup*
iluani suliassanik. (T:199)

34) Taamani eqqaamavara oqaluttuartoq kammalaatini kamaannerarlugu, *kammalaatinilu angut*
ataaseq tamarmik inequgisimagamikku (T:200)¹⁴

35) Ammukaratta *anaanap igaani qalassimallugit piareersarpai* (T:201)

¹⁴ Bemærk at subjektet *kammalaatinilu tamarmik* er delt, så *kammalaatinilu* står før objektet og *tamarmik* står først efter objektet. Dette gør det svært at se om ordrækkefølgen er SOV eller OSV, men jeg har valgt at se det som SOV, da kernen i subjektet står foran objektet.

- 36) *Sarap Siimuup kammalaatai issiaqatigiinnarnikuugamigit pinnersarnikka aaqqikkiartorikka ilagaanga.* (T:203)
- 37) *Biilit qernertuupput naluaralu kikkut ilaanersut, kisianni takuara Sarap aquttoq angut angisooq nerinnattoq oorimik tunigaa* (T:203)
- 38) *Illunnguami qatanngutip nukarliup angajumi igalaamut ilisaa nakkutigisimallugu, qalipaataa allanngormat paasivaa ajortoqarsimasoq.* (T:215)
- 39) *Aammalumi oqaluttualiap taassuma eqqarsaatit qaffakaatilertarmagit, imalu eqqarsaataasa ilaat ippoq: (...)* (T:215)
- 40) *Nerereeriami anartarfiliarpoq kaffip erlavini aallartittarmagit aquikkiartorluni.* (T:216)
- 41) *Isumaliuutersuutigilerpaa: "Nunaqqatima qanga nunarsuarmioqataassusertik malugiunnaarsimaneraat, immaqaluunniit nunaqqatikka nunarsuarmioqataasutut imminnut isiginerlutik"* (T:217)
- 42) *Taamanilu paasitinneqarput taakkua takornartat "Illuminati"-mik imminnut taagortut nunarsuaq tamaat tiguarsimallugu, sakkutuuminnik ikilisaallutik inuit toqorarneqararaat.* (T:218)
- 43) *Takornartat oqaatsit allanngortippaat taamaasillutillu allattaaseq nutaaq pilersillugu.* (T:219)
- 44) *Inuit qaffasissumi inissisimasut nunarsuaq sakkutuuminnik oorinillu piginnittuugamik tiguarsimavaat* (T:219)
- 45) *Anaani sisoraatini tikileraalu ungasianiit suaarpoq: "Anaana!"* (T:220)
- 46) *Inneq qamissimasoq kisimiinnanilu malugilerlugu, angutip nalusami inneq ikumatitani ikinniarsarigaa saarngit kallussaappalunnerat tusaavaa.* (T:220)

- 47) *Tunernikumillu taatittup aappani saappaa*: ”Kallussaappaluu! Saarngit naalagaat!” (T:220)
- 48) Nammineq malugilerpaa oqaluttuartumut tiguartivissimalluni, tusarnaakkaminut aammalumi
inuit allat Tunernikoq unngullugu pilersimavaat (T:221)
- 49) *Angutip oqaluttuarneq nuannarerpaseqigamiuk* oqaluttuarluni nangippoq: (...) (T:221)
- 50) *Arnap atini tusallarlugu* pisseriarpoq, pisseriarnerminilu nilitalaarluni appilluni (...) (T:222)
- 51) *Angutip oqaloqaloqatigilersimasami eqqarsaatigisarsimasani atuarsinnaasutut ilillugit*
isigigaani (T:222)
- 52) (...) taamani qorsooqqeqaaq maannakkut soorlu *qalipaait nuna qimaannarsimagaat* (T:223)
- 53) (...) tassanngaannarlu *angutip nukittorpaseqisup angutip aappaa tuiatigut tiguaa*
nusutaqarlunilu (...) (T:224)
- 54) *Illortaavisa isummat tusakkatik asuliinnaatinnagit* namminneq isummersulerput (T:225)
- 55) Sivikitsukullammik eqqaamasaarutitallassimallunga iterpunga *arnap utoqqasaanngulersup*
niaqora allarummik salikkaa (...) (T:245)
- 56) *Paarnaarussiviup inuunera tillippaa* (T:246)
- 57) *Arnap arlaleriaq oqaatsini uteqattaarpai* (T:246)

OSV

- 58) ”*Uuliasiortut nunatta iluaqutiginikooqqaat*” Silattorsarniarlugit akivunga. (T:14)
- 59) Aappaatigullumi isumaqarpunga *ullumikkut pissutsit taamaalisimanerat aqutseriaatsit*

nunatsinnut naleqquppiannigitsut pereersullu kingunerigaat. (T:18)

60) *Qassinimmita alarnerit kamannerillu, tamakkuli ikinngutigiiit aqqusaartuarpaat (T:134)*

61) *Neriuppunga ajortumeerneqarnera taassuma nangissanngikkaa (T:137)*

62) *Atisama amerlanerpaartai anaanama sanaarivai, aatsaalli sanasarpai illoqarfimmi
suliffissaminik iluatsitsilluarsimagaangami. (T:198)*

63) *Nerereeratta atornikuusagut anaanap unitseqquinnarpai siulerniaraluaratsigit, namminerooq
unnukillisaatigiumaarpai. (T:201)*

64) *”Aamma uanga aanagigaluamma oqaluttuunnikuugaanga eqqaamavara, ilaa qanoq nilleq!”
(T:202)*

65) *Qatanngutimi angajulliit aqutigisimasaat tamaasa nammineq ingerlavigereerlugit
ujaranngorsimasut tikippai, nipillu qanilliarartortup ersitittorujussuanngorpaa. (T:215)*

66) (...) *kingusiinnarlu eqqarsalerpoq immaqa inuit qaammatip qorsorpaluartup
qitsunngortissimagai. (T:224)*

67) *Apeqqutaasa aamma ilagaat qanoq ililluni siunissaq ukiut 300-nngorneranni pisussaq
nunaqqatinilu akiorniarsinnaaneraat. (T:224)*

68) *Inuunerma ilamernga paarnaarussivissuup mattusimajuassavaa. (T:249)*

SVO

69) *Nunatta aningaasaatai pinnguarai imminut inuulluaatigalugit, atugarissaarnerata takutippaa
tamanna (T:78)*

Databehandling med NVivo

The screenshot displays the NVivo software interface. On the left, a sidebar contains navigation options: SOURCES, NODES (with sub-items Nodes, Cases, Node Matrices), CLASSIFICATIONS (with sub-items Source Classifications, Case Classifications), COLLECTIONS (with sub-items Sets, Memo Links, Annotations), and QUERIES (with sub-items Queries, Results). Below the sidebar is a section labeled 'OPEN ITEMS' with a list of items: OSV, Given Topic, SVO, and 'Ikke sorteret bilag'. The main area shows a table of 12 queries, each with a name, source, reference, created on date, created by, modified on date, modified by, and color. The queries are numbered 1 through 12. To the right of the table, a vertical bar chart displays the coding density for each query. The bar chart has a vertical axis labeled 'Coding Density' and a horizontal axis labeled 'Focus'. The bar chart shows the distribution of coding density for each query across the focus categories. The queries are: 1) *Neillit qaaqsisuunini utoqqatsissutigalugu* akiliimavaq. (13); 2) Inuk puffajasuunnginnami ilagalugu nuannersoq, *uangalu ingattarsertumik kammannissaq eqiageqigakku* immitsinnut tulluulluinnarpugut. (14); 3) *Taakkulu "olieventyr" pissarsiaqarfignarpaasarpaat*. (14); 4) Suliffinnut apuuterutluna qujanartumik biilinit sul i aninanga tupangaatsiarpunga, *tassami kinaagaluarsoq bilikka imermik serpariarlugit* suartarfilermanga. (14); 5) *"Uuliasiortut nunatta iluqautiginnikooqqaat"* Silattorsamiarlugit akivunga. (14); 6) *Allat partiit, pingaartumik IA Stumullu namminersulivinnissaq periarfissat ungasiliartorsimavaat* (...) (15); 7) *Danmarkillu nunarput nalunneqigamiuk* suleqatiginnamissaa saneqqunneqarsinnaangilaq. (15); 8) Inuiaqatigiinni suksasoorsuarmik ineriartorneq malinnaaffigisinnaanaga *inuit Kalaallit Partiat isumaat isumaqatigiartuinnalersimavaat*. (15); 9) *Kalaallit Partiat piumasartik pisugunikkulu* allamiorpasuit nuuttariaqassagaluarpugut. (15); 10) *Ataatat soorunami qallunaajunini pequtigalugu* anisitaanaviangilaq, inuunini tamaat tamaani najugaqarnikuuvooq! (15); 11) "Nej, det kan man ikke," *Neil aalajangersimanera aneqatigalugu* akivoq. (17); 12) Qineqqusaarnerulli ingerlanerani paasinarsivoq *akissarsialuttu inuuniarneq artornartoq naammagilersimallugu* tusagassutini nippakkiaartortut. (18).

The screenshot displays the NVivo software interface. On the left, a sidebar contains navigation options: SOURCES, NODES (with sub-items Nodes, Cases, Node Matrices), CLASSIFICATIONS (with sub-items Source Classifications, Case Classifications), COLLECTIONS (with sub-items Sets, Memo Links, Annotations), and QUERIES (with sub-items Queries, Results). Below the sidebar is a section labeled 'OPEN ITEMS' with a list of items: OSV, Given Topic, SVO, and 'Ikke sorteret bilag'. The main area shows a table of 24 queries, each with a name, source, reference, created on date, created by, modified on date, modified by, and color. The queries are numbered 13 through 24. To the right of the table, a vertical bar chart displays the coding density for each query. The bar chart has a vertical axis labeled 'Coding Density' and a horizontal axis labeled 'Focus'. The bar chart shows the distribution of coding density for each query across the focus categories. The queries are: 13) Aappaatigullumi isumaqarpunga *ullumikkut pissusit taamaalisimanerat aqutsiaatsit nunatsinnut naleqquppiangisut pereersullu kingunerigaat*. (18); 14) *Neili ilmagisattut nutaarsiaast tigunerluppai*. (19); 15) *Neil Stumukut qinerpai*, uanga IA – qinersereerattalu inaanut uterluta naertisimarpasinnera malugisimallugu qimmassamiarlunga oqaluffigilerpaanga. (20); 16) *Kiap taamak ingasatsigilernissaa ilmagisimavaa?* (21); 17) *Kalaallit Partiat suliassartaartik sungiunnaqqaartariaqaramikkil*, pingaartititik utaqqiteqqaartariaqarlugit. (21); 18) *Neili naggataatigut anisitaanini pillugu* komiteemi allagarsivoq. (21); 19) Nunatta aningaasaatai pingguarai imminut inuulluaitigalugit, *atugarissaarnerata takutippaa tamanna* (78); 20) *Illoqarfimmiunmi inuuneq ataasinnaq inuunerisaraat*, ullaakkut iterunik suliffimminnukarniarsissapput, bussit allallu angallatit atorlugit. (79); 21) *Qanga kalaallit angakut pissaanilissuit eqqarlilik imaluunniit kinguaatik periarfissitarpaat* ilaqtutaminni angakkortartik ajornartorsiorfinni eqqaaginnartassagaat, ikiorneqarsinnaallutillu kalaallit piginnaanerit inuit ataavarnissaannut atorneqarlualuni. (79); 22) "Ajortoqarpoq, *angut amerimik atisalik qarnarsuaq akornutiginniivillugu* iserpoq" paarsisoq akiniarsaraluni akivoq.(80); 23) *Sakkutut naalagaat upalungaarsimanermit malittarisassartik atorlugu* (80) (fortsat næste sætning); 24) *Sakkutut Victorip allaffeqarfia angerlarsimaffialu kaajallallugu* inissititeqapput. (80).

Home Create Data Analyze Query Explore Layout **View**
⌵

SOURCES

- Nodes
- Cases
- Node Matrices

CLASSIFICATIONS

- Source Classifications
- Case Classifications

COLLECTIONS

- Sets
- Memo Links
- Annotations

QUERIES

- Queries
- Results

OPEN ITEMS

OSV

Given Topic

SVO

Ikke sorteret bilag

Unsaved Query

Name	Sources	Referen...	Created On	Created By	Modified On	Modified By	Color
Focus	1	1	7. feb. 2016 16.30	IB	9. feb. 2016 19.57	IB	
SV-PØ	1	1	Today, 00.04	IB	Today, 00.05	IB	
Frame-SOV	1	2	Today, 00.20	IB	Today, 00.47	IB	
Frame-SOXV	1	2	11. feb. 2016 00.13	IB	Today, 00.47	IB	
SV-PØ	1	2	11. feb. 2016 00.13	IB	Today, 00.47	IB	

Ikke sorteret bilag

25) Uannut inuunini nangitsinniarlugu *asanninnerata, illersuerusussuia*
sakkortoriarippaa (80)

26) Kalaaleq piumassusilik, uanga aamma taamaattunngorusuppunga, *nammineq*
inuaq aqullugu ilinniartuarsimalluni ajumginnerussaaq (...) (82)

27) *Ataatama unnugu nerisassarput illigalugu isigaa* (82)

28) *Tujorminartup taarsiorsnersuup suna tamaat tiguarluinnarpaa* (132)

29) *Ilai niutik annaasimallugit* naallioqsut sakkutooqataasa ikiorniarluarpaat (132)

30) *Siutsinni sakkutuut aallaasitik tigullugit* sillimapput (132)

31) *Qassinimmita alarnerti kamannerillu, tamakkuli ikinngutigiti aqqusaartuarpaat*
 (134)

32) *Nicop niaqquni equtilaarlugi* isinilu ammarujussuarlugit isigivaanga (135)

33) *Angussuup misigittaatsup arnaq sussuteqanngitsunnguaq unatarpaa* (136)

34) Neriuppunga *ajortumeerneqarnera taassuma nangissanngikkaa* (137)

35) *Angutip Brian tunuanit tigoriarlugu niaquasigut tilluleraalu* silaaruppunga (137)

36) *Atisama amerlanerpaartai aananama sanaarivai, aatsaalli sanasarpai illoqarfimmi*
 sulfissaminik iluatsitsilluarsimagangami. (198)

37) Soorunami siullermik ajorineqartarnikuugalarpunga, *Savalli ajorinnittu*
kamaattarnikuai allaat siorasartarlugit (...) (198)

38) Inuit amerlanerit misilisarnikuugalarput sulfissanik ammaallutik
 namminersulerlutik, *Illoqarfimmiuninngaannilli nakkarsarneqartarnerup imminu*
nikagilermerk misigilersitsisup suna tamaat qangatut itsileqqinnikuai. (199)

Given Topic

SOV

Given Topic

SOV

Home Create Data Analyze Query Explore Layout View

SOURCES

NODES

Nodes

Cases

Node Matrices

CLASSIFICATIONS

Source Classifications

Case Classifications

COLLECTIONS

Sets

Memo Links

Annotations

QUERIES

Queries

Results

OPEN ITEMS

OSV

Given Topic

SVO

Ikke sorteret bilag

Unsaved Query

Name	Sources	Referen...	Created On	Created By	Modified On	Modified By	Color
Frame-P1-SV	1	4	11. feb. 2016 00.09	IB	11. feb. 2016 00.46	IB	
SXOV	1	6	11. feb. 2016 00.23	IB	Today, 00.47	IB	
SXOV	1	9	Today, 00.02	IB	Today, 01.02	IB	
P1-SV	1	12	7. feb. 2016 16.29	IB	Today, 00.47	IB	
Given Topic							

Ikke sorteret bilag

Annotations

Edit

51) Taamanilu paasitinneqarput *taakkaa takornartat "illuminati"-mik imminnut taogortut nunarsuaq tamaat tiguarsimalugu*, sakkutuuminnik ikilisaallutik inuit toqorarneqararaat. (218)

52) *Takornartat oqaatsit allanngortippaat* taamaasillutilla allattaaseq nutaaq pilersillugu. (219)

53) *Inuit qaffasissumi inissisimasut nunarsuaq sakkutuuminnik oorinilu piginnittugamik tiguarsimavaat* (219)

54) *Anaanami sisoraatini tikileraalu* ungasianiit suaarpoq: "Anaana!" (220)

55) Inneq qamissimasoq kisimiinnanilu malugilerlugu, *angutip nalusami inneq ikumatitani ikinniarsarigaa* saarnigut kallussaappalunnerat tusaavaa. (220)

56) *Tunernikumilu taatitup aappani saappaa*: "Kallussaappaluu! Saarnigut naalagaat!" (220)

57) Nammineq malugilerpaa oqaluttuurtumut tiguartivissimalluni, tusarnaakkaminut aammaluni *inuit allat Tunernikoq unngullugu pilersimavaat* (221)

58) *Angutip oqaluttuarneq nuannarpaseqigamiuk* oqaluttuarluni nangippooq: (...) (221)

59) *Arnap atini tusallarlugu* pissieripooq, pissierimerminilu nilitalaarluni appilluni: (...) (222)

60) *Angutip oqaloqaloqatigilersimasami eqqarsaatigisarsimasani atuarsinnaasutut illilugit isigigaani* (222)

61) (...) taamani qorsooqqeqaaq maannakkut soorlu *galipaaitit nuna qimaannarsimagaat* (223)

Coding Density

OSV

P1-SV

Given Topic

SXOV

Frame-P1-SV

Frame-SXOV

SVO

SV-P8

Focus

Home Create Data Analyze Query Explore Layout View

SOURCES

NODES

Nodes

Cases

Node Matrices

CLASSIFICATIONS

Source Classifications

Case Classifications

COLLECTIONS

Sets

Memo Links

Annotations

QUERIES

Queries

Results

OPEN ITEMS

OSV

Given Topic

SVO

Ikke sorteret bilag

Unsaved Query

Name	Sources	Referen...	Created On	Created By	Modified On	Modified By	Color
Frame-P1-SV	1	4	11. feb. 2016 00.09	IB	11. feb. 2016 00.46	IB	
SXOV	1	6	11. feb. 2016 00.23	IB	Today, 00.47	IB	
SXOV	1	9	Today, 00.02	IB	Today, 01.02	IB	
P1-SV	1	12	7. feb. 2016 16.29	IB	Today, 00.47	IB	
Given Topic							

Ikke sorteret bilag

Annotations

Edit

60) *Angutip oqaloqaloqatigilersimasami eqqarsaatigisarsimasani atuarsinnaasutut illilugit isigigaani* (222)

61) (...) taamani qorsooqqeqaaq maannakkut soorlu *galipaaitit nuna qimaannarsimagaat* (223)

62) (...) kingusiinnarlugu eqqarsalerpoq immaqa *inuit qaammatip qorsorpaluartup qitsungortissimagai*. (224)

63) *Ilutsit assigiinngitsut taarnerp pilersittagai*. (224)

64) (...) tassannaannarlugu *angutip nukittorpaseqisup angutip aappaa tulatigut tiguaa nusutaqarlunilu (...)*(224)

65) Apequtaasa aamma ilagaat qanoq ililluni *siunissaq ukut 300-ngorneranni pisussaq nunaqqatinilu akiorniarsinnaeraat*. (224)

66) *Illortaavisa isummat tusakkatik asuliinnaatinngait* namminneq isummersulerput (225)

67) Sivikitsukullammik eqqaamasaarutitallassimallunga iterpunga *arnap utoqqaasaannulersup niaqora allarummik salikkaa* (...) (245)

68) *Paarnaarussivtup inuunera tillippaa* (246)

69) *Arnap arlaleriaq oqaatsini uteqattaarpai* (246)

70) *Inuunerma ilamernga paarnaarussivissuup mattusimajuassavaa*. (249)

Coding Density

OSV

P1-SV

Given Topic

SXOV

Frame-P1-SV

Frame-SXOV

SVO

SV-P8

Focus

15

¹⁵ Jeg har fjernet 63) i bilaget da det ikke er et verballed, men et nomen.

43